

Pedagogisch beleidsplan

Bloei Kinderdagverblijf

Inleiding

Geachte ouder(s) en/of verzorger(s),

Voor u ligt het pedagogisch beleidsplan van kinderdagverblijf Bloei. Wij zijn een professionele organisatie die zich richt op kleinschalige opvang van kinderen in de leeftijd van nul tot vier jaar. Op de peutergroep wordt er VE (Voorschoolse Vroegschoolse Educatie) aan aangeboden.

Het pedagogisch beleid is samengesteld door de houders in samenwerking met de pedagogisch professionals van Bloei en haar oudercommissie. Kaders voor dit pedagogisch beleid worden gevormd door de Wet- en regelgeving Kinderdagverblijf. Dit pedagogisch beleidsplan beschrijft de pedagogische visie en het pedagogisch beleid ten aanzien van het werken met kinderen in de leeftijdsgroep van 0-4 jaar binnen de kinderdagverblijf Bloei. Samen met dit plan, het veiligheids- en gezondheidsplan en het VE-plan vormen deze beleidsstukken een samenhangend geheel.

Mochten er nog vragen zijn, dan kunt u ons te alle tijden tijdens onze openingsdagen persoonlijk benaderen.

Met vriendelijke groet,

Team Bloei Kinderdagverblijf

Inhoudsopgave

Inleiding	2
Hoofdstuk 1: Kinderdagverblijf Bloei	5
1.1 Kinderdagverblijf Bloei.....	5
1.2 Visie.....	5
1.3 Positive Behaviour Support.....	7
1.4 Voeding Bloei.....	12
Hoofdstuk 2: Kinderen laten groeien in ontwikkelingsmogelijkheden en talenten	12
2.1 Emotionele veiligheid.....	13
2.1.1 Vaste gezichtencriterium.....	14
2.1.2 Structuur en voorspelbaarheid.....	14
2.1.3 Sensitieve responsiviteit.....	16
2.1.4 Respect voor de autonomie.....	17
2.1.5 Praten en uitleggen.....	17
2.1.6 Mentorschap.....	18
2.2.7 Wennen.....	18
2.2 Persoonlijke competentie.....	21
2.2.1 Activiteiten.....	21
2.2.2 VE Programma.....	23
2.2.3 Motorische vaardigheden.....	28
2.2.3 Motorische vaardigheden.....	29
2.2.4 Cognitieve ontwikkeling.....	30
2.2.5 Taalvaardigheden.....	31
2.3 Sociale competentie.....	33
2.3.1 Samenspel.....	33
2.3.2 Interactie kinderen onderling stimuleren.....	35
2.4 Waarden en normen.....	35
2.4.1 Inrichting en gebruik van de ruimtes.....	37
2.4.2 Spelmateriaal.....	37
2.4.3 De groep.....	37
2.5 Waarnemen van de ontwikkeling.....	37
Hoofdstuk 3: Groep informatie voor ouder en kind	38
3.1 Stamgroepen.....	38
3.2 Diensten, extra dagen, en ruildagen.....	41
3.2.1 Extra dagen en ruildagen.....	41
3.3 Openingstijden en sluitingsdagen.....	41

3.4 Oudercommissie.....	42
3.5 Klachten	42
3.6 Voertaal.....	43
Hoofdstuk 4: Wet Kinderdagverblijf	44
4.1 Inzet stagiaires en vrijwilligers	44
Stagiaires:	44
4.2 Personeel en Ondersteuning andere volwassenen.....	46
4.3 Beroepskracht kind ratio en drie-uurs regeling.....	48
4.4.1 Vier ogen principe	51
4.4.2 Achterwachtregeling.....	52
4.4.3 Meldcode kindermishandeling	52

Hoofdstuk 1: Kinderdagverblijf Bloei

1.1 Kinderdagverblijf Bloei

Kinderdagverblijf Bloei is een kleinschalige organisatie die zeer betrokken is bij kinderen en ouders. Wij vinden het persoonlijke contact met de ouder dan ook erg belangrijk. Wij hechten er veel waarde aan dat kinderen zich veilig en vertrouwd voelen. We spelen in op de ontwikkeling van kinderen en staan open voor de kinderen. We stimuleren bijvoorbeeld de zelfstandigheid van kinderen, bieden hun een uitdagende omgeving en gaan uit van wat een kind nodig heeft: elk kind is uniek en wordt ook zo benaderd. Zelfredzaamheid, respect en vertrouwen zijn daarbij sleutelwoorden. Binnen onze visie komen elementen van Maria Montessori terug.

Dit doen we door kinderen zelf taakjes te laten ondernemen en hen hiervoor te belonen middels het Positive Behaviour Support (PBS). Met behulp van PBS leren wij kinderen op een positieve manier om geduld te ontwikkelen. Dit doen we door middel van beloningskaarten: bij gewenst gedrag sparen de kinderen punten of stickers. Wanneer de kaart vol is, mogen zij een beloning uitkiezen, bijvoorbeeld een stukje speelgoed of een leuke activiteit. Op deze manier ervaren kinderen dat goed gedrag beloond wordt en leren zij niet alleen geduldig te zijn, maar ook om stap voor stap ergens naartoe te werken en iets op te bouwen. Hierover leest u meer in hoofdstuk 1.3.

1.2 Visie

De visie van onze organisatie luidt;

“Het bieden van een op de leeftijdsgroep afgestemde omgeving (ruimte, inrichting, begeleiding, activiteiten) aan kinderen in de leeftijd van nul tot en met vier jaar, waarbij deskundige leiding zorgdraagt voor een sfeer waarin ieder individueel kind zich veilig kan voelen, zelf kan ontdekken en zich ontwikkelen en zich later als volwaardig lid van de maatschappij en de daarin geldende normen en waarden kan handhaven. De pedagogisch professionals werken actief aan een doorgaande pedagogische lijn waarin alle partijen die betrokken zijn bij het kind (ouders, consultatiebureaus, en sociaal-cultureel werk etc.) participeren om ieder kind de aandacht, zorg en begeleiding te bieden die het nodig heeft.”

Een aantal belangrijke speerpunten vanuit de visie zijn;

1. Ieder kind is een individu en ontwikkelt zich op eigen wijze en in eigen tempo

Competenties zijn in aanleg aanwezig in ieder kind. Het ene kind heeft wat meer van het een, het andere kind heeft wat meer van het ander. Competenties komen tot ontwikkeling als de omgeving het kind in staat stelt deze te ontdekken en te ontwikkelen. Pedagogisch professionals zijn niet sturend maar begeleidend. Ze scheppen randvoorwaarden voor het kind om zich te ontwikkelen. Een kind leert het meest van de dingen die het zelf onderneemt en ondervindt. Uiteraard moet het kind hiertoe voldoende middelen aangeboden krijgen en hierin uitgedaagd worden. Dit wordt dan ook door onze organisatie nagestreefd. Ieder kind heeft het recht om zelf te kiezen wat hem het meeste ligt en om zich gelukkig te voelen.

2. Professionele begeleiding, in de plaats van en aanvullend, op de ouderlijke zorg

Bij Kinderdagverblijf Bloei staat het professioneel pedagogisch handelen en een creatieve invulling van een stimulerende, uitdagende omgeving en activiteiten van en voor de kinderen centraal. Kinderdagverblijf Bloei wil hiermee een goede basis bieden voor de doorgaande pedagogische lijn in de opvoedingsmilieus waarin het kind opgroeit.

3. Spelen, leren, ontdekken, ervaren, beleven, integreren

Een kind staat in zijn eerste levensjaren nog het meest open voor alle (nieuwe) indrukken. Het kent geen vooroordelen, is nieuwsgierig en staat onbevangen tegenover zijn omgeving. Wij vinden het daarom belangrijk om een kind een omgeving te bieden waarin het zelf al spelend op een veilige manier kennis maakt met de wereld om hem heen. Het beleven van geuren en geluiden, het integreren van ervaringen uit spel zodat het kind zich een beeld kan vormen van de wereld om hem heen en een positief zelfbeeld kan ontwikkelen, zijn belangrijke ingrediënten in ons beleid.

De inrichting van de ruimte (uitnodigend om te spelen, uitdagend om te ontdekken, een rustig hoekje om even terug te trekken en alle indrukken te verwerken) rondom het kind speelt hierbij een belangrijke rol evenals de mogelijkheden om met andere kinderen en volwassenen in contact te komen en uit deze sociale interactie sociale competenties te ontwikkelen.

4. Veilige omgeving

De uitdrukking “veilige omgeving” is een veelgebruikte in de Kinderdagverblijf maar verdient hier verduidelijking. In onze visie op Kinderdagverblijf is een veilige omgeving vooral een omgeving waarin

een kind emotionele stabiliteit kan ontwikkelen, zich veilig genoeg voelt om op ontdekking uit te gaan en een omgeving waarin een kind erkend wordt om hoe en wat hij is zonder vooroordelen en zonder afgewezen te worden. Een veilige omgeving heeft uiteraard ook betrekking op de fysieke ruimte waarin een kind verkeert. In veel van de eisen waaraan kindercentra moeten voldoen staat de veiligheid van het kind centraal. Een kind moet echter ook leren omgaan met de mogelijke gevaren die het in zijn omgeving kan tegenkomen. De taak van de Kinderdagverblijf is niet om alle risico's op ongelukken e.d. uit te bannen maar om kinderen, aangepast aan hun leeftijdsfase, te leren gevaren te onderkennen en hier op een verstandige manier mee om te gaan. De risico-inventarisatie op het gebied van veiligheid en gezondheid zien wij dan ook met name als leidraad om risico's in kaart te brengen en hierop in de begeleiding van kinderen te anticiperen.

1.3 Positive Behaviour Support

Binnen Bloei staat het welbevinden en de ontwikkeling van ieder kind centraal. Wij geloven dat kinderen het beste leren en groeien in een omgeving die positief, veilig en voorspelbaar is. De methode van *Positive Behaviour Support* (PBS) sluit hierbij aan. PBS is een wetenschappelijk onderbouwde aanpak die gericht is op het versterken van gewenst gedrag, het creëren van een positief pedagogisch klimaat en het voorkomen van probleemgedrag.

Onze pedagogische visie

Binnen Bloei gaan we uit van de kracht van kinderen. Elk kind wil leren, ontdekken en groeien. PBS helpt ons om dit proces te ondersteunen door gewenst gedrag actief aan te leren en te bekrachtigen. Onze visie is gebaseerd op de volgende uitgangspunten:

- Positieve benadering: de nadruk ligt op wat goed gaat, niet op wat fout gaat.
- Preventie boven correctie: we proberen probleemgedrag te voorkomen door duidelijke verwachtingen en routines.
- Structuur en voorspelbaarheid: een duidelijk dagritme en vaste afspraken geven kinderen veiligheid en houvast.
- Samen leren en samenleven: gewenst gedrag draagt bij aan een fijne groepsfeer en een gevoel van verbondenheid.

Doelen

Met PBS willen wij bereiken dat:

1. Kinderen zich veilig, gezien en gewaardeerd voelen.
2. Gewenst gedrag wordt gestimuleerd en bekrachtigd.
3. Er duidelijke gedragsverwachtingen zijn die voor kinderen begrijpelijk zijn.
4. Pedagogisch professionals een eenduidige aanpak hanteren.
5. Ouders betrokken worden bij de gedragsafspraken en positieve benadering.

Duidelijke gedragsverwachtingen

Wij formuleren gedragsverwachtingen die passen bij de leeftijd en ontwikkeling van de kinderen. Deze zijn positief geformuleerd, concreet en zichtbaar in de groepen met behulp van pictogrammen:

- *We zorgen goed voor elkaar.*
- *We zorgen goed voor onze spullen.*
- *We spelen samen en hebben plezier.*

Praktijkvoorbeeld: bij het buitenspelen wordt steeds benadrukt dat we goed voor elkaar zorgen. Wanneer een kind een ander helpt met zijn jas dichtdoen of een fietsje delen, benoemen we dit positief. Door dit concreet zichtbaar te maken, leren kinderen hoe gewenst gedrag er in de praktijk uitziet.

Positieve bekrachtiging en beloningssystemen

Gewenst gedrag wordt direct gezien en benoemd. Complimenten zijn concreet en gericht op gedrag, zoals: *“Wat fijn dat je op je beurt wacht”* in plaats van *“Goed zo”*. Daarnaast gebruiken we beloningssystemen om gewenst gedrag extra te bekrachtigen.

Individueel beloningssysteem

Voor individuele ontwikkelingsdoelen (bijvoorbeeld zindelijkheid of zelfstandig opruimen) werken we met een stickerkaart.

- Voorbeeld: een peuter die leert om op het toilet te plassen, ontvangt iedere keer na succes een sticker. Wanneer de kaart vol is, kiest het kind zelf een kleine beloning, zoals een klein cadeautje. Het kind ervaart hierdoor trots én leert dat doorzetten loont.

Ondersteunen van autonomie

PBS sluit aan bij de behoefte van kinderen om zelf keuzes te maken. Binnen Bloei krijgen kinderen regelmatig kleine keuzemomenten aangeboden.

Praktijkvoorbeelden:

- Tijdens het fruitmoment mogen kinderen uit een grabbelbak een kaartje kiezen dat symbool staat voor een liedje. Het kind dat trekt, bepaalt welk lied gezamenlijk wordt gezongen. Dit vergroot hun gevoel van invloed en eigenwaarde.

Structuur en dagritme

Een voorspelbaar dagritme zorgt voor rust, veiligheid en houvast. Binnen Bloei werken we dagelijks met een vaste dagindeling, die indien nodig visueel wordt ondersteund met pictogrammen.

Praktijkvoorbeeld: kinderen weten dat na de boterham eten naar bed gaan voor hun middagslaapje. Deze voorspelbaarheid voorkomt onrust en geeft hun een gevoel van zekerheid.

Omgaan met ongewenst gedrag

PBS richt zich vooral op preventie en positieve bekrachtiging. Toch kan ongewenst gedrag voorkomen. Dit wordt rustig en consequent benaderd, altijd met de relatie voorop.

Praktijkvoorbeelden:

- Als een kind hard praat binnen, zegt de professional rustig: *“Binnen praten we zachtjes. Wil je het nog eens proberen?”* Zo wordt het gewenste gedrag direct aangereikt.

Samenwerking met ouders

Ouders worden betrokken bij onze PBS-aanpak. Tijdens overdrachtsmomenten en oudergesprekken benoemen we concreet positief gedrag van kinderen en leggen we uit hoe we dit stimuleren. Ook delen we onze gedragsverwachtingen, zodat er afstemming en herkenbaarheid is tussen opvang en thuis.

Praktijkvoorbeeld: bij het ophalen van een peuter vertelt de pedagogisch medewerker: *“Vandaag heeft ze zelf op het toilet geplast en kreeg ze een sticker. Ze was heel trots en wilde dit meteen aan jullie vertellen.”* Op deze manier worden ouders meegenomen in de positieve ontwikkeling van hun kind.

Scholing en professionalisering

Alle pedagogisch professionals worden geschoold in PBS en krijgen praktische handvatten om dit dagelijks toe te passen. Tijdens team overleggen reflecteren we regelmatig op ons handelen, delen we succesmomenten en bespreken we casussen om van elkaar te leren.

Borging en evaluatie

PBS wordt geborgd door het structureel onderdeel te maken van ons pedagogisch beleid én dagelijks handelen. Jaarlijks evalueren we samen met het team en ouders de effectiviteit van PBS. Observaties, gesprekken met kinderen en feedback van ouders worden gebruikt om de aanpak steeds verder te versterken.

Conclusie

Positive Behaviour Support draagt bij aan een positief, veilig en voorspelbaar pedagogisch klimaat binnen Bloei. Door gewenst gedrag actief zichtbaar te maken, positieve bekrachtiging in te zetten, duidelijke verwachtingen te hanteren, kinderen autonomie te geven én hen te laten werken naar een gezamenlijk of individueel doel, creëren wij een omgeving waarin kinderen zich optimaal kunnen ontwikkelen. PBS is voor ons geen losse methode, maar een manier van werken die aansluit bij wie wij zijn: een plek waar kinderen samengroeien in een veilige en stimulerende omgeving.

Gedragsverwachting	Voorbeeldgedrag	Beloningssysteem	Voorbeeld beloning
<i>We zorgen goed voor elkaar</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Een kind helpt een ander met jas aantrekken. - Samen speelgoed delen. - Troosten bij verdriet. 	Stickerkaart	- Bij volle kaart mag kind beloning kiezen (extra boekje lezen, cadeautje, activiteit kiezen).
<i>We zorgen goed voor onze spullen</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Opruimen na het spelen. 	Stickerkaart	- Kind mag een taakje kiezen (bv. Fruitbak beheren).

Gedragsverwachting	Voorbeeldgedrag	Beloningssysteem	Voorbeeld beloning
<i>We zorgen goed voor elkaar</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Een kind helpt een ander met jas aantrekken. - Samen speelgoed delen. - Troosten bij verdriet. 	Stickerkaart	- Bij volle kaart mag kind beloning kiezen (extra boekje lezen, cadeautje, activiteit kiezen).
	<ul style="list-style-type: none"> - Puzzel netjes terugzetten en niet gooien op de grond - Zuinig omgaan met knutselmateriaal. 		- Samen koekjes bakken bij groepsbeloning.
<i>We spelen samen en hebben plezier</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Samen een spel spelen zonder ruzie. - Elkaar betrekken bij activiteiten. - Op je beurt wachten. 	Stickerkaart	<ul style="list-style-type: none"> - Extra buitenspeeltijd als groep. - Stempel of handpop die compliment geeft. - Filmmiddag met dekens.
<i>We proberen nieuwe dingen</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Een peuter plast voor het eerst op het toilet. - Een kind durft mee te doen met een liedje of activiteit. 	Stickerkaart	- Bij volle kaart mag kind beloning kiezen (extra boekje lezen, cadeautje, activiteit kiezen).

1.4 Voeding Bloei

Wat is ons voedingsbeleid?

Gezonde voeding draagt bij aan een goede ontwikkeling van je kind. Daarom volgen wij de adviezen voor de Kinderdagverblijf van het Voedingscentrum. Dat betekent onder andere dat wij:

- vooral producten uit de [Schijf van Vijf](#) aanbieden.
- de hoeveelheid zout, suiker en verzadigd vet die kinderen binnenkrijgen beperken, en zorgen dat ze voldoende vezels binnenkrijgen.
- feestjes gezond vieren. Daarom vragen we aan ouders om traktaties klein en niet te calorierijk te maken. Niet-eetbare traktaties zijn een leuk alternatief.
- ons houden aan vaste eetmomenten, waarbij we rustig aan tafel eten. Onze medewerkers eten samen met de kinderen, begeleiden ze bij de maaltijd en hebben een voorbeeldfunctie.
- voor baby's een eigen voedingsschema gebruiken, dat we met de ouders/verzorgers afstemmen. We stemmen ook het geven van de eerste hapjes af.

Hoofdstuk 2: Kinderen laten groeien in ontwikkelingsmogelijkheden en talenten

Het pedagogisch beleid van Kinderdagverblijf Bloei sluit aan op de indeling zoals die wordt gehanteerd in het boek Beleidsregels Kwaliteit Kinderdagverblijf en in het Pedagogisch kader. Voor de pedagogische onderbouwing werkt Kinderdagverblijf Bloei vanuit vier opvoedingsdoelen van professor J.M.A. Riksen-Walraven. De opvoedingstheorie van Riksen-Walraven ligt ten grondslag aan de Wet Kinderdagverblijf en de Beleidsregels kwaliteit Kinderdagverblijf.

In het werken met de kinderen richten wij ons op de volgende competenties:

Het bieden van emotionele veiligheid; vertrouwen in jezelf en in anderen, omgaan en herkennen van gevoelens.

Het bevorderen van de persoonlijke competentie; het stimuleren van het zelfvertrouwen en het bieden van de mogelijkheid tot het ontdekken van persoonlijke eigenschappen, interesses en talenten.

Het bevorderen van de sociale competentie; het gevoel erbij te horen en verbondenheid met de groep, rekening houden met elkaars gevoelens, samen spelen en elkaar helpen.

Het bevorderen van de morele competentie, de overdracht van normen en waarden.

2.1 Emotionele veiligheid

Om kinderen een gevoel van emotionele veiligheid te bieden zijn de pedagogisch professionals (pedagogische professional) in staat om:

- Individuele aandacht te geven;
- Structuur te bieden;
- Warmte en genegenheid te tonen
- Voorspelbaar te zijn voor kinderen
- Signalen te herkennen.

In ons pedagogische beleid richten wij ons niet exclusief op een bepaalde pedagogische stroming. Wel zijn elementen uit de theorie van Maria Montessori duidelijk aanwezig. Met haar zijn wij van mening dat je kinderen serieus moet nemen en moet stimuleren dingen te ontdekken. Aanreiken van materialen, situaties die een kind nodig heeft om tot ontplooiing te komen, maar dan wel gekeken naar de behoeften en capaciteiten van het individuele kind. De groepsruimte is een voor het kind voorbereide omgeving waarin tal van ontwikkelingsmogelijkheden zijn gecreëerd op verschillende ontwikkelingsgebieden en ontwikkelingsniveaus. Wij vertrouwen erop dat kinderen zelf aan kunnen geven wat goed voor ze is en dat ze zelf weten wat ze kunnen. Dit vertrouwen drukt ook ons respect uit voor kinderen: kijken en luisteren naar kinderen en ze nemen zoals ze zijn, het kind de ruimte geven om te ontdekken. Alleen door eigen ervaring kan een kind wijs worden.

In de groep wordt zoveel mogelijk ruimte gelaten aan, en rekening gehouden met ieder kind. Kinderen leren dan ook al vroeg in zekere mate spelenderwijs rekening met elkaar te houden. Een kind moet de gelegenheid krijgen een band op te bouwen met de pedagogisch professionals voor het belangrijkste gevoel van veiligheid en vertrouwen. Die gelegenheid scheppen wij door waar mogelijk zorg te dragen voor stabiliteit en continuïteit in de groep.

Stabiliteit en continuïteit door een vast dagritme met daarbij behorende regels. Regels die gemaakt zijn vanuit de mogelijkheden en onmogelijkheden van de kinderen.

Er moeten voorwaarden worden geschept, waardoor de kinderen zelf orde kunnen houden door zich aan de regels te kunnen houden.

De pedagogisch professionals van Bloei hebben een belangrijke rol in het bevorderen van het welbevinden en de ontwikkeling van de kinderen. Als er een goed contact is tussen de pedagogisch professionals en het kind, dan voelt het zich op zijn gemak en kan het op ontdekkingstocht gaan. Vertrouwen is de basis voor ontwikkeling. De ondersteuning die het kind in de eerste levensjaren ondervindt is van groot belang voor de ontwikkeling van de kennis en vaardigheden die het later nodig heeft. Ieder kind heeft veel en goede contacten met anderen nodig. Een kind heeft anderen nodig die ingaan op zijn initiatief tot contact, die hem begrijpen die belangstelling hebben voor wat hij beleeft, die hem aanmoedigen en hem geven wat hij nodig heeft.

2.1.1 Vaste gezichtencriterium

Het vaste gezichtencriterium in de Kinderdagverblijf is een wettelijke regeling die erop gericht is om kinderen een veilige en stabiele omgeving te bieden door ervoor te zorgen dat ze regelmatig dezelfde pedagogisch professionals zien. De professional weet hoe het kind zich ontwikkelt, waar de behoefte aan heeft en waar het gestrest van raakt. Dit bevordert bovendien de hechting, geeft kinderen een gevoel van vertrouwen en voorspelbaarheid, en draagt bij aan hun emotionele ontwikkeling.

Wat houdt het vaste gezichten criterium in?

In de dagopvang moet gedurende de dag minimaal één vast gezicht van het kind op de groep werken. De vaste gezichten mogen niet te vaak wisselen. Daarom geldt:

- Het aantal verschillende vaste gezichten is voor een kind tot 1 jaar maximaal 2 of 3. Dit hangt af van hoeveel medewerkers in totaal op de groep staan.
- Voor een kind van 1 jaar of ouder is het aantal vaste gezichten maximaal 3 of 4. Dit hangt af van hoeveel medewerkers er in totaal op de groep staan.

Hoe wordt er gewerkt als we afwijken van het vaste gezichten criterium?

Tijdens het afwijken van het vaste gezichten criterium vinden we het heel belangrijk dat de sociaal emotionele ontwikkeling van de kinderen blijft gewaarborgd. Dat doen we in eerste instantie door ouders vooraf op de hoogte te stellen zodat zij hun kind hier thuis al op kunnen voorbereiden. Bij Bloei werken we bovendien met een relatief klein team. Door de kleinschaligheid kennen onze medewerkers elkaar en ook alle ouders en kinderen. Op het moment dat de vaste gezichten van een kind niet aanwezig kunnen zijn, dan doen we een beroep op een vast gezicht van de andere groep. Deze professional kent het kind al goed omdat de professional al eens eerder op de groep heeft gewerkt. Daarnaast vergaderen we regelmatig met elkaar. Tijdens onze vergaderingen worden alle kinderen besproken, hierdoor zijn alle medewerkers op de hoogte van de ontwikkelingen op de groep en eventuele bijzonderheden.

Ook hanteren we een bijzonderhedenlijst waarop alle bijzonderheden rondom het eten/slapen/allergieën en andere belangrijke zaken staan vermeld. Het inval- vaste gezicht kan de bijzonderhedenlijst te allen tijde raadplegen. Daarnaast hebben we een groepsapp waardoor iedereen altijd weer snel op de hoogte is en er snel geschakeld en gecommuniceerd wordt met elkaar.

2.1.2 Structuur en voorspelbaarheid

Elk kind gedijt het best in een omgeving die duidelijke rituelen, structuur en grenzen heeft, omdat hij zich daar veilig en geborgen in voelt. Bij een duidelijke structuur en voorspelbaarheid kunnen kinderen zich voorbereiden op wat komen gaat, doordat zij weten waar zij aan toe zijn. Regels en grenzen bieden kinderen daarnaast duidelijkheid in wat er van hen verwacht wordt. Dit alles zorgt niet alleen voor rust maar ook voor emotionele veiligheid. Vanuit deze emotionele veiligheid kunnen

kinderen zich volop storten op het verkennen van hun omgeving. Bij Kinderdagverblijf Bloei bieden wij de kinderen structuur en grenzen aan op de volgende manier

- De pedagogisch professional maakt gebruik van routines en rituelen om de dag, week en het jaar structuur te geven. Zo is er een vast afscheidsritueel als kinderen weg gaan en zijn er vaste tafelmomenten gedurende de dag die structuur bieden.
- De pedagogisch professional brengt structuur aan in dagelijkse groepsactiviteiten, zoals samen drinken, fruit eten, knutselen door bijvoorbeeld herkenbare stappen in te bouwen;
- De pedagogisch professional benoemt wat zij van plan is en gaat doen, maar ook welke materialen ze hierbij gebruikt, zodat zij duidelijkheid schept voor de kinderen, ze zegt bijvoorbeeld; ik ga nu het knuffelboek pakken van de thematafel en dan ga ik nu het versje voorlezen.
- De pedagogisch professional handelt voorspelbaar, ze kondigt aan wat er gaat gebeuren (zeker voor de kinderen die nieuw zijn) Het dagritme wordt aan het begin van de dag vertelt, maar kinderen onthouden dit natuurlijk niet, dus dit wordt vaker gedurende de dag herhaald.
- De pedagogisch professional handelt altijd naar de groepsregels, schat het humeur van een kind in en gaat daarin mee tot de grens bereikt is en handelt hier vervolgens adequaat naar.
- De pedagogisch professionals prefereren een positieve benadering van het kind, prijzen van gewenst gedrag. Het corrigeren van kinderen kan op verschillende manieren gebeuren. Aansluitend op ontwikkeling en niveau van het kind zal gekozen worden voor een bepaalde manier van handelen:
  - Ombuigen van negatief naar positief gedrag door afleiden;
  - Zelf het goede voorbeeld geven en het kind daarbij betrekken;
  - Het gedrag afkeuren en niet het kind;
  - Duidelijk zijn in wat niet kan/mag en daarbij aangeven hoe (en wanneer) het dan wel kan en mag, bijvoorbeeld; 'Je mag nu plassen, nu heb je daar de tijd voor. Maar zodra we boterhammen gaan eten dan gaan we niet meer van tafel af.'
  - Tijdelijk afzonderen van het groepsgebeuren (zitten in een 'cool down hoekje' of stoel omdraaien).

Alles zal berusten op herhaling. Door te herhalen leert een kind wat wel en niet gewenst is, wel of niet goedgekeurd wordt of al dan niet wordt afgewezen. Hierbij is het van groot belang dat de pedagogisch professionals consequent zijn.

Inrichting en gebruik van de ruimte

De inrichting en het gebruik van de binnen- en buitenruimte zijn zodanig dat deze emotionele veiligheid bieden voor een kind. Aan de ruimte worden de volgende eisen gesteld:

- De plek is een vaste, bekende ruimte voor het kind
- Er wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van bekende, vaste activiteiten (bijvoorbeeld knutselen, spelen, lezen of voorlezen, verschenen etc.)
- De kleur is gebaseerd op rust. Zoveel mogelijk komt subtiel de kleur wit/crème terug
- In de ruimte wordt sfeer gecreëerd door de aankleding en het gebruik van klassieke of educatieve muziek (bijvoorbeeld kinderliedjes of rustige dolfinmuziek)

2.1.3 Sensitieve responsiviteit

Binnen sensitieve responsiviteit staan betrokkenheid en begrip centraal. Met deze interactievaardigheid bedoelen we dat pedagogisch professionals betrokkenheid uitstralen, en ondersteunend en begripvol aanwezig zijn als veilige haven voor het kind. Zij hebben oog voor het welzijn van de kinderen en de signalen die zij afgeven, en reageren hier tijdig en op adequate wijze op. Hierdoor voelt het kind zich begrepen, geaccepteerd en veilig.

De interactie tussen pedagogische professional en het kind is gericht op het aangaan van een band en bieden van emotionele veiligheid. Een pedagogisch professioneel moet sensitief zijn. Dit wil zeggen dat hij of zij zich kan verplaatsen in het kind en weet wat er in het kind omgaat.

In het handelen van de pedagogisch professional komt dit tot uiting door:

- Naar het kind toe te lopen, door de knieën te gaan en oogcontact te maken met het kind
- Samen plezier en grapjes te maken
- Positief gedrag van het kind te belonen en het kind aan te moedigen
- Het begroetingsmoment als contactmoment te gebruiken; ze begroet alle kinderen individueel bij binnenkomst en vertrek
- Te letten op het non-verbale gedrag van het kind en daarop aan te sluiten
- In te schatten wanneer het kind behoefte heeft aan aandacht
- Het gedrag van het kind te vertalen en verwoorden
- Te reageren op verbale en non-verbale signalen
- Het kind de tijd en ruimte te geven voor initiatief
- Aan te sluiten bij het gedrag van het kind
- Met respect en aandacht te reageren en ervoor te zorgen dat ieder kind de aandacht krijgt die het nodig heeft

In de communicatie met het kind:

- Wordt actief naar het kind geluisterd: er is oogcontact, wat het kind zegt wordt herhaald en bevestigd
- Wordt erop gelet dat ieder kind aan de beurt komt, ook het kind dat van nature wat stiller is; het kind wordt uitgenodigd en gestimuleerd om iets te zeggen
- Wordt de kinderen geleerd ook naar elkaar te luisteren
- Worden regelmatig individuele gesprekjes met kinderen gehouden
- Wordt een ge- en verbiedende toon zoveel mogelijk vermeden
- Wordt Nederlands gesproken, indien als het nodig is dialect

De pedagogisch professional kijkt naar het individu;

- Verdeelt de aandacht goed en geeft alle kinderen regelmatig individuele aandacht; ook het teruggetrokken/stille kind wat niet schreeuwt om aandacht krijgt aandacht.
- Raakt kinderen op zorgvuldige manier aan en respecteert daarbij wat het kind aangeeft; het ene kind vindt het wel fijn om geknuffeld te worden, het andere kind niet.

- Noemt kinderen regelmatig bij de naam
- De pedagogisch professional kijkt vriendelijk naar het kind
- De pedagogisch professional geeft kinderen complimenten gedurende de dag.

2.1.4 Respect voor de autonomie

Bij kinderdagverblijf Bloei mag elk kind zichzelf zijn, het mag groeien in wie hij is, met zijn eigen karakter, talenten en voorkeuren. Door kinderen aan te spreken op hun individualiteit en zelfstandigheid, krijgen kinderen de kans om dingen zelfstandig uit te proberen, initiatief te nemen, mee te denken en keuzes te maken. Hierdoor voelen kinderen zich gezien en gehoord als een eigen persoon en ontwikkelen verantwoordelijkheidsgevoel. Bij kinderdagverblijf Bloei tonen wij respect voor de autonomie van de kinderen door:

- Kinderen dingen zelf laten doen is iets waar de pedagogisch professionals ruimte voor geven aan de kinderen. Op die manier krijgen kinderen het gevoel dat ze dingen zelf kunnen en zo ervaren ze waar ze goed in zijn. De pedagogisch professional toont dan ook geduld ten opzichte van de eigen ideeën en oplossingen waar kinderen mee komen.
- Ieder kind is uniek en wordt op die manier ook benaderd. Het zelfvertrouwen stimuleren wij door de kinderen een voorbereide omgeving aan te bieden met voldoende aanbod aan ontwikkelingsmogelijkheden, te kijken naar het kind en in te spelen op de behoeftes van het kind.
- Het is belangrijk dat het kind wordt aangemoedigd en dat een pedagogisch professional laat merken vertrouwen te hebben in wat hij kan. Geleidelijk aan gaat het kind steeds meer zelf ondernemen. Veiligheid blijft ook dan een voorwaarde, maar daarnaast wordt het belangrijker dat de pedagogisch professional ruimte geeft voor de ontdekkingsdrang. Het is voor de kinderen dus van belang dat de pedagogisch professional de inhoud van hun ondersteuning steeds aanpast aan het ontwikkelingsstadium van het kind (zie hiervoor ook de ontwikkelingsstimulering)
- Laat kinderen zelfstandig doen wat ze zelfstandig kunnen. Bijvoorbeeld kinderen van 3 jaar; kunnen nog niet op de wc zitten en willen dat toch, dan proberen wij dat toch. Een kind van 1,5 die nog niet zijn boterhammen kan smeren en dat ziet bij een ander kind en ook wil, dan mag dat ook.
- De pedagogisch professional raakt kinderen op een zorgvuldige manier aan en zorgt voor bewegingsvrijheid (bijvoorbeeld tijdens het verzorgen van de kinderen)
- Kinderen kunnen en mogen zelf kiezen waarmee ze willen spelen en pedagogisch professionals geven hun hiervoor de ruimte.

2.1.5 Praten en uitleggen

De pedagogisch professionals communiceren voortdurend met de kinderen waarin zij hen voorzien van uitleg en het handelen van zowel henzelf als dat van de kinderen benoemen. Op deze manier worden de omgeving en gebeurtenissen die zich hierin afspelen voorspelbaar voor de kinderen. Een belangrijk uitgangspunt hierbij is dat de interactie tussen de pedagogisch professionals en kinderen gelijkwaardig is en dat de pedagogisch professional mét de kinderen praat en niet tegen de kinderen. Bij kinderdagverblijf Bloei wordt deze interactievaardigheid concreet toegepast in de praktijk op de volgende manieren:

- Een pedagogisch professional legt veel contact door veel tegen de kinderen te praten. Praten in volwassen taal is hierbij van groot belang. Er moet ook de tijd genomen worden om te luisteren naar het kind (ook naar baby's). Dit geeft het gevoel waardevol te zijn: "ik ben iemand en waard om gehoord te worden." Baby's kunnen nog geen antwoord geven maar ze reageren wel.
- De pedagogisch professional scheidt een rijke talige setting d.m.v. inrichting en materialen; het dagritme hangt op, er hangen woordjes op de groep, woordkaartjes worden gebruikt gedurende activiteiten, op bakken met constructiemateriaal staan plaatjes om aan te duiden wat erin zit.
- Begeleidt dagelijkse situaties en handelingen met taal; Als de professional van de groep loopt om bijvoorbeeld iets van de thematafel te pakken, dan benoemt ze dat. Ze legt ook uit wat er gaat gebeuren, dus wat ze van plan is te gaan doen met de kinderen.
- De pedagogisch professional voert alledaagse gesprekjes met de kinderen; Op de maandag worden uitgebreide gesprekjes gevoerd met de kinderen over het weekend, er wordt gevraagd naar gebeurtenissen waar de pedagogisch professionals van op de hoogte zijn.
- Praat pedagogisch professional praat met en niet tegen de kinderen, ze voert een echt heen- en weer gesprek individueel met een kind of in kleine groepjes, waarbij ze kinderen veel aan het woord laat en vragen aan hen stelt of aan elkaar laat stellen.

2.1.6 Mentorschap

Wij vinden het belangrijk dat er veel aandacht wordt besteed aan de individuele ontwikkeling en het welbevinden van het kind. Daarom werkt Bloei met een mentorsysteem. Bij elke nieuwe plaatsing wordt aan het kind een mentor toegewezen, in de intake wordt mondeling kenbaar gemaakt aan de ouders wie de mentor van het kind is.

De mentor is verantwoordelijk voor het bijhouden van de ontwikkeling over haar mentorkind. De mentor observeert de kinderen tijdens vrij spel en tijdens ontwikkelingsgerichte activiteiten. De observaties worden genoteerd in het observatiesysteem KIJK! Twee keer per jaar worden de observaties omgezet in een registratie om te bepalen waar het kind staat in zijn/haar ontwikkeling. Hierna kan vervolgens het activiteitenaanbod afgestemd worden op de behoeften van het mentorkind.

Ook voert de mentor een 10-minutengesprek met de ouder naar aanleiding van de observaties en registraties (zie hiervoor observaties en oudergesprekken). 1 keer per jaar nodigen we de ouder uit voor een 10 -minutengesprek. We stellen het op prijs om de ouder dan face-to-face te spreken. Omdat ouders vaak al drukbezette agenda's hebben vindt het 10 -minutengesprek ook wel telefonisch plaats.

2.2.7 Wennen

Vanaf het allereerste moment willen we dat jullie je welkom voelen. Wij vinden het erg belangrijk om tijd te investeren in het opbouwen van een goede vertrouwensband tussen onze pedagogische

professionals en het kind en tussen de vertrouwensrelatie russen onze pedagogische professionals en onze ouders.

Met alle ouders wordt voordat het kind start een intakegesprek gevoerd, dit gebeurt zowel voor de start van de Bijtjes-groep als de Vlinders-groep. Tijdens dit gesprek zullen we inzoomen op de kind-gerelateerde zaken zoals het slaapritueel en hoe het kind eet en drinkt. We horen dan ook graag van de ouder waar het kind graag mee speelt.

Ook verzamelen we gedurende dit gesprek de belangrijkste gegevens van het kind genoteerd. Op deze manier zijn belangrijke telefoonnummers en gegevens van het kind altijd bij de hand. Wij dringen er bij de ouders op aan deze informatie regelmatig na te kijken en waar nodig te actualiseren. Bij Bloei werken we met het KOVnet ouderinlogstelsel. Hierin kan de ouder(s) en verzorger(s) een account aanmaken en de gegevens inzien van henzelf en het kind.

Ook worden hierin foto's gestuurd naar ouders over de ontwikkeling van de dag en kunnen zij vragen stellen in de chat over hun kind. De foto's staan uiteindelijk allemaal samen in het digitale schrift van een kind. Bij de baby's tot 12 maanden worden de fles- en slaaptijden in het schrift gezet en wordt het ritme van thuis aangehouden.

Niet alleen voor het kind, ook voor de ouder is het belangrijk dat de wenperiode goed verloopt. De wemomenten vinden plaats binnen de plaatsingsovereenkomst. De startdatum van het contract is dan ook gelijk de eerste wendag van het kind.

<p>Voorbeeld wenoctend Bijtjes en Vlinders</p>	<p>9:00 tot 13:00</p>	<p>De ouder wordt hartelijk verwelkomt en er wordt kennis gemaakt met alle pedagogisch professionals die aanwezig zijn.</p> <p>De ouder mag ervoor kiezen om een halfuur te blijven om onder het genot van een kopje koffie of thee hoe zijn of haar kindje aan het landen is op de groep.</p> <p>Na een halfuurtje nemen we afscheid van ouder en sturen we door de dag extra foto's.</p>
--	-----------------------	--

Hierover worden ca. zes weken voor aanvang van de plaatsing afspraken gemaakt met de ouder(s), waarbij altijd wordt gekeken naar de behoeften van het desbetreffende kind en de desbetreffende ouder. De eerste keer kan uw kind een ochtend op het kinderdagverblijf doorbrengen (van ca. 10:00-13:00 uur). Hierna zal het kind of direct een gehele dag komen, of mocht het nodig zijn dan kunnen er na dit eerste wemoment nog meerdere wenaafspraken worden gemaakt, waarbij het kind meerdere halve dagen naar Bloei komt in plaats van direct een hele dag. In de tijd dat het kind bij Bloei is mag u altijd tussendoor bellen om te vragen hoe het gaat. Andersom is het ook prettig als u bereikbaar bent als wij u moeten bereiken voor eventuele vragen of overleg.

Intern wenbeleid Bijtjes 0 t/m 2 jaar

Vooraf kijken we goed naar onze kind planning, dit doen we ruim van tevoren zodat we een plekje vrij houden. Tijdens dit moment bespreken we met de ouder de datum waarop het kind zal beginnen op de Bijtjes of de Vlinders. We bespreken dan ook de eventuele ontwikkelingsuitdagingen waaraan het kind en de ouder thuis nog kunnen werken voordat het kind begint.

Daarnaast hanteren we bij Bloei het open-deuren beleid, wat inhoudt dat de deuren tussen de groepen 'open' zijn, waardoor kinderen zelf kunnen kiezen in welke ruimte zij willen spelen. Zo kan een peuter even op bezoek bij zijn baby zusjes en kan een dreumes op veilige wijze kennis maken met de Bloei groep en de peuters. Dit open-deuren beleid maakt de overstap van Bloei groep naar Bloei groep voor een kind nog makkelijker.

Intern wenbeleid Vlinders 2 t/m 4

Kinderen tussen de 2 en 4 jaar die starten op de Vlindersgroep zitten in een fase waarin ze steeds meer begrijpen, maar afscheid nemen soms nog lastig vinden. Ze zijn zich bewuster van de omgeving en hechten veel waarde aan vertrouwde gezichten en rituelen. Daarom nemen we de tijd om samen met jou en je kind een fijne manier te vinden om afscheid te nemen en de dag te beginnen.

We zorgen voor een warme en veilige sfeer waarin je kind zich gezien en gehoord voelt. Onze vaste pedagogisch professionals bieden structuur en herkenning, wat helpt bij het opbouwen van vertrouwen. Ook stimuleren we het contact met andere kinderen, zodat vriendschappen kunnen ontstaan. Dit geeft kinderen extra houvast en plezier tijdens de dag.

Om het wennen te vergemakkelijken, werken we met herkenbare rituelen. Denk aan samen fruit eten, liedjes zingen en het benoemen van alle kinderen in de groep. We maken ook ruimte voor thuis: een knuffel, een foto of een eigen plekje voor spulletjes helpt je kind om zich sneller op zijn of haar gemak te voelen.

Overstap Bijtjes naar Vlinders

Voordat het kind de overstap maakt naar de Vlinders plannen we een wenochtend in. Tijdens deze wenochtend start het kind op zijn oude groep waarna de pedagogisch professional het kind rond het

fruitmoment naar de peutergroep zal brengen. Na een ochtend te hebben kennismemaakt zal het kind daarna weer naar zijn oude groep gaan. Het interne wemoment vindt plaats van 9:15 tot 11:30.

2.2 Persoonlijke competentie

Spelen is de meest belangrijke activiteit in een kinderleven vanaf de geboorte tot ongeveer de leeftijd van 7 of 8 jaar. Spelen is noodzakelijk voor fysieke en sociale ontplooiing en de taalontwikkeling van het kind. Het kan door spelen oude vaardigheden oefenen en nieuwe aanleren. Vrij spelen is van groot belang, maar pedagogisch professionals zijn zich ervan bewust dat zij het kind helpen met het optimaal laten gebruik maken van zijn leermogelijkheden door spelmogelijkheden te variëren en nieuwe te bedenken.

2.2.1 Activiteiten

Activiteiten die worden aangeboden aan de kinderen, komen voort uit wat een kind zelf aangeeft. Elke ochtend wordt aan de hand van het overdrachtsoverzicht met plaatjes en het plaatjesbord besproken wat de kinderen willen doen. Ook door te kijken naar wat de kinderen doen en door de onderlinge interacties te volgen kan de pedagogisch professional inspelen op de behoefte van de kinderen. Activiteiten worden aangeboden vanuit een voorbereide omgeving. Een omgeving met voldoende uitdaging zodat kinderen zelf een keuze kunnen maken.

Gedurende de dag worden activiteiten aangeboden. Deze activiteiten zijn gestructureerde activiteiten vanuit de VE Methode Uk en Puk (deze wordt uitgebreider beschreven onder het kopje VE-programma, wat hierna volgt), maar er worden ook zelfbedachte activiteiten aangeboden, afgestemd op de behoeften van de kinderen.

Activiteiten komen dan voort uit inzichten die worden opgedaan door te kijken naar waar de kinderen zelf mee komen. Kinderen worden hierbij door de pedagogisch professional gestimuleerd en begeleid in het organiseren van eigen activiteiten.

Bieden van emotionele veiligheid tijdens activiteiten

Bij het organiseren en aanbieden van activiteiten volgen we een aanpak die emotionele veiligheid van een kind waarborgt. Behalve de eetmomenten hoeft een kind niet altijd aan alle activiteiten mee te doen. Wel stimuleren we kinderen om mee te doe. Het kind wordt uitgedaagd en geprikkeld.

Tijdens de activiteiten bieden we steun aan het kind door:

- De activiteit aantrekkelijk te maken voor het kind en zijn nieuwsgierigheid te prikkelen
- Te troosten en te helpen
- Spelmomenten te bevestigen en te bewaken (kinderen zelf laten spelen en op afstand toezien)
- Aan- en in te voelen hoe het kind zich voelt en daarop actie te ondernemen.

Kinderen optimaal betrekken bij activiteiten doen we door:

- Activiteiten aan te bieden die aansluiten op de ontwikkeling, belangstelling en behoeften van het kind
- Activiteiten aan te bieden die herhaling combineren met uitdaging
- Activiteiten op het juiste moment en op de juiste plaats aan te bieden
- Kinderen van elkaar te laten leren en elkaar te laten helpen

Ontwikkelen van persoonlijke competenties tijdens activiteiten

Bij het organiseren en aanbieden van activiteiten kiezen wij voor een aanpak die de ontwikkeling van de persoonlijke competenties van een kind stimuleert.

Het activiteitenaanbod kan aansluiten op persoonlijke competenties van een kind door:

- Veel verschillende activiteiten aan te bieden. Kinderen beslissen zelf wat ze willen doen maar worden gestimuleerd ook activiteiten te kiezen waarin ze (nog) niet zo goed zijn
- Kansen te bieden voor individuele leermomenten
- Kansen te bieden voor zelfoverwinning, zelfstandigheid en zelfredzaamheid

Ontwikkeling van sociale competenties tijdens activiteiten

Bij het organiseren en aanbieden van activiteiten kiezen wij voor een aanpak die de ontwikkeling van de sociale competenties van een kind stimuleert.

In de groep worden allerlei activiteiten georganiseerd. Er is een duidelijke en vaste verdeling tussen groepsmomenten en momenten die kinderen individueel invullen. De activiteiten zetten aan tot wisselende groepssamenstellingen, waardoor de kinderen leren om te gaan met verschillende kinderen.

Het activiteitenaanbod heeft een sociale inhoud. Deze bestaat uit:

- Het stimuleren tot samen spelen, praten, luisteren, helpen en werken;
- Het ontwikkelen van inlevingsvermogen;
- Aansluiten op de diversiteit van sociale, culturele, leeftijd- en seksegebonden aspecten in de groep;
- Het omgaan met emoties in situaties van plezier, grapjes, frustratie, conflict, boosheid, verdriet of teleurstelling;
- Het ontwikkelen van sociale verantwoordelijkheid en respect voor normen en waarden. Dit geldt vooral voor oudere kinderen.

Vanuit de ontwikkelingspsychologie kijken we naar de ontwikkelingstaken die het jonge kind met succes moet kunnen doorlopen, wil het later geen problemen ervaren. Van daaruit is het belangrijk stil te staan bij de volgende vraag: “Wat zijn de ontwikkelingsgebieden van de kinderen en wat is de houding van de pedagogisch professional daarbij?”

Ieder kind is uniek en wordt op die manier ook benaderd. Het zelfvertrouwen stimuleren wij door de kinderen een voorbereide omgeving aan te bieden, te kijken naar het kind en inspelen op de

behoeftes van het kind. Het bieden van een voorbereidende omgeving houdt in; Het creëren van een ruimte waarin je kinderen zelf de keuze kunt laten door voldoende aanbod in ontwikkelingsmogelijkheden.

De pedagogisch professional (mentor) houdt per kind bij hoe de ontwikkeling verloopt. Regelmatig, afhankelijk van de leeftijd, wordt een observatieschema ingevuld (zie het hoofdstuk over waarnemen van de ontwikkeling). Naar aanleiding van dit observatieschema wordt tijdens de kind besprekingen uitgesproken wat voor dat kind belangrijk is om in de dagelijkse opvang te oefenen. Waar mogelijk worden de oefenactiviteiten gekoppeld aan een thema en natuurlijk aan de ontwikkelingsfasen –en gebieden. Door te kijken in welke fase een kind is in de ontwikkeling kan door het aanbieden van spelmogelijkheden een kind worden uitgedaagd naar de volgende ontwikkelingsfase te komen.

Activiteiten die worden aangeboden aan de kinderen, komen voort uit wat een kind zelf aangeeft. Elke ochtend wordt aan de hand van het overdrachtsoverzicht met plaatjes en het plaatjesbord besproken wat ze willen doen. Ook door te kijken naar wat de kinderen doen en door de onderlinge interacties te volgen kan de pedagogisch professional inspelen op de behoefte van de kinderen.

2.2.2 VE Programma

Bloei biedt VE aan op de peutergroepen op de volgende dagdelen (met uitzondering van de regionale vakanties)

- Maandag: 08.00 uur t/m 13.30 uur
- Dinsdag: 08.00 t/m 13.30 uur
- Donderdag: 08.00 t/m 13.30 uur

Vaste pedagogisch professionals zijn VE geschoold en gekwalificeerd. Dat betekent dat we op de groepen planmatig en doelgericht bezig zijn om de kinderen spelenderwijs in hun ontwikkeling te stimuleren.

Het VE-programma Uk & Puk biedt ons de structuur en inspiratie om kinderen zo veel mogelijk kansen te bieden om zich te kunnen ontwikkelen. Dit doen we door binnen onze thema's geplande activiteiten aan te bieden. Maar ook door allerlei rituelen en situaties aan te grijpen om iets te leren of te ontdekken. Het uitgangspunt is altijd dat de activiteiten de interesse van kinderen moeten prikkelen en dat de kinderen plezier hebben. Wij weten namelijk dat kinderen daardoor veel meer betrokken zijn en dat ervaringen daardoor veel beter bijblijven. In de praktijk zien we dan ook regelmatig dat de kinderen staan te popelen om mee te doen of vragen om een activiteit nog eens te doen.

Hoewel het plezier van de kinderen voorop staat en we ook graag met spontane activiteiten werken, zijn pedagogisch professionals op de achtergrond bewust bezig met de inhoud van de activiteiten. Zij plannen de activiteiten in en kijken daarbij naar welk doel zij met de kinderen willen bereiken. Pedagogisch professionals richten zich hierbij op de brede ontwikkeling van kinderen. Dit betekent dat de doelen waar zij met de kinderen aan werken gericht zijn op de taal-spraakontwikkeling, cognitieve ontwikkeling, sociaal-emotionele ontwikkeling en lichamelijke- en motorische

ontwikkeling. Bij Bloei kinderdagverblijf wordt op alle groepen met de thema's van Uk & Puk gewerkt. Hoe de activiteiten worden vormgegeven en naar welke doelen pedagogisch professionals kijken, hangt af van de groep en de (ontwikkelings-)leeftijd van de kinderen. De jongste kinderen zijn vooral bezig met het ontdekken en opdoen van ervaringen. Hoe ouder de kinderen worden, hoe meer aandacht er gaat naar het oefenen van bepaalde vaardigheden. In het VE-beleid is meer te lezen over het programma en de inhoud hiervan.

Ontwikkelingsstimulering d.m.v. vroeg- en voorschoolse educatie

Het VE-programma Uk en Puk stimuleert de kinderen op diverse ontwikkelingsgebieden, het is een totaalprogramma dat naast de spraak -en taalontwikkeling de sociaal-emotionele ontwikkeling, zintuiglijke ontwikkeling, motorische ontwikkeling en de eerste reken prikkels geeft. De activiteiten zijn zo vorm gegeven dat binnen elke activiteiten de mondelinge taalvaardigheden (spreken en luisteren) en de woordenschat worden gestimuleerd. Daarnaast zijn de activiteiten zeer gevarieerd en stimuleren zij de rest van de eerdergenoemde ontwikkelingsgebieden ook optimaal. Activiteiten variëren van in de vorm, hierbij kan gedacht worden aan: spel (ook in de themahoeken), ontdekken & experimenteren, knutselen, voorlezen, expressie en tot slot beweging.

Inrichting en materialen

Aan het begin van elk thema worden themahoeken gecreëerd, speelmateriaal passend bij het thema toegevoegd aan de bestaande hoeken en wordt het materiaal vanuit het VE-programma Uk & Puk toegevoegd aan de inrichting van de ruimte. Hierdoor wordt het thema niet alleen met activiteiten gestimuleerd, maar ook spelenderwijs tijdens de vrije spelmomenten in de themahoek. De inrichting en beschikbare materialen stimuleren de kinderen op alle fronten. De pedagogisch professional zorgt ervoor dat de omgeving geordend en overzichtelijk is zodat de duidelijkheid schept voor het kind. Dit is terug te zien op de groep in pictogrammen (foto's van Puk) bij de afgebakende speelhoeken, pictogrammen op de bakken met hierop het spelmateriaal dat erin hoort, de dagritme kaarten en de themawoorden die zichtbaar ophangen in de groep.

Het materiaal dat vanuit het VE-programma Uk & Puk beschikbaar is:

- Handpop Puk
- Tien thema's met activiteiten
- Knieboeken
- Kijkboeken

Daarnaast voegt de peutergroep zelf passend speelmateriaal toe aan de themahoeken aan en zorgt ervoor dat er thema gerichte boeken op de groep aanwezig zijn. De diverse thema's zijn geordend is speciale gemaakte 'thema bakken' zodat alles gemakkelijk gepakt en wanneer nodig aangepast kan worden.

Zo werkt het

Het VE-programma 'Uk & Puk' is een vroeg voorschools educatieprogramma dat gericht is op kinderen in de leeftijd van 0 tot 4 jaar. Spelen staat hierbij centraal. Het programma bestaat uit tien thema's die aansluiten op de belevingswereld van alle kinderen.

Bij Bloei bieden wij momenteel alleen op de peutergroep (erkend) VE aan. Op de babygroep laten zij zich inspireren door Uk & Puk en de bij behorende thema's die terug te vinden zijn op de jaarplanning van de locatie. Alle ontwikkelingsgebieden staan binnen het programma centraal. Zo is er tijdens de activiteiten veel aandacht voor de cognitieve & taalontwikkeling, sociaal-emotionele ontwikkeling, motorische en zintuigelijk ontwikkeling en de beginnende rekenprikkel. De activiteiten zijn niet als een lerende schoolse activiteit ingedeeld, maar juist leren door actief bezig te zijn en lekker te spelen. Met behulp van de activiteiten van Uk & Puk grijpen en creëren pedagogisch professionals kansen om kinderen leerervaringen op te laten doen en deze te koppelen aan wat er op de groep leeft.

De activiteiten doen een beroep op de actieve betrokkenheid van de kinderen. Ze worden gestimuleerd om zelf ontdekkingen te doen en er wordt op allerlei manieren taal uitgelokt. Alle activiteiten beginnen met een introductie. Deze fase is bedoeld om achtergrondkennis op te roepen en de kinderen te motiveren om mee te doen. Elke activiteit bevat ook een moeilijkere variant, bedoeld voor oudere of meer taalvaardige kinderen. Hiermee dagen we de kinderen uit op een hoger niveau. Er zijn verschillende soorten activiteiten: spel, spel in themahoek, ontdekken, knutselen, voorlezen, kring, expressie en bewegen.

Als we bij Bloei inschatten dat kinderen veel baat zouden hebben bij een extra VE-aanbod, verwijzen we ouders graag door naar het consultatiebureau. Als ook de jeugdverpleegkundige inschat dat een kind (op een bepaald gebied) extra ondersteuning nodig heeft, kan hij/zij een indicatie afgeven voor een extra dagdeel van 5,5 uur bij een kinderdagverblijf zoals Bloei. Dit extra dagdeel is enkel van toepassing als kinderen al minimaal 11 uur opvang afnemen. Een derde dagdeel van 5,5 uur wordt in dit geval door de gemeente vergoed. Bij deze doorverwijzingen maken we gebruik van het protocol toeleiding VE in de gemeente Tilburg.

Uk en Puk in de praktijk

VE wordt drie ochtenden per week aangeboden van 8:00 tot 13.30 uur dit is 5.5 uur per dag, totaal 16,5 uur per week.

Spelenderwijs komen de kinderen in aanraking met alle facetten van VE, Vroege Voorschoolse Educatie. Samen eten ze aan tafel fruit, brood of een warme maaltijd. Binnen de methode Uk & Puk wordt gewerkt met thema's die aansluiten bij de belevingswereld van jonge kinderen. Bij elk thema zijn aansprekende activiteiten uitgewerkt voor 3 leeftijdsgroepen (0-1,5 jaar, 1,5-2,5 jaar en 2,5-4 jaar). De activiteiten zijn gevarieerd: spel, spel in een themahoek, ontdekken, knutselen, voorlezen, kring, expressie, bewegen, tijdens verzorgingsmomenten. Per jaar worden er minimaal 5 thema's aangeboden die bij de leefwereld van de kinderen passen. Kinderen ontwikkelen zich op een speelse manier en de pop Puk helpt daarbij. Puk is het vriendje van de kinderen. Hij biedt troost en is een maatje bij wie de kinderen zich veilig voelen. Bij peuters vanaf 2,5 jaar en ouder wordt ook gekeken naar de ontluikende vaardigheden, zoals rekenen en geletterdheid. Deze zijn van groot belang voor de aansluiting op de basisschool.

Observeren binnen VE en de doorgaande lijn met basisscholen

Alle kinderen worden gevolgd door middel van het observatie- en registratie instrument Kijk! Kijk is opgebouwd vanuit ontwikkelingslijnen en mijlpalen.

Betrokkenheid en basiskenmerken van kinderen zijn de pijlers van KIJK!

De pedagogisch professionals zijn geschoold in het observeren en registreren van KIJK!. We houden regelmatig de ontwikkeling van de kinderen bij in het observatieschrift en op afgesproken registratiemomenten wordt een compleet beeld van een kind uitgewerkt.

Hierbij krijgen zij een goed beeld van het ontwikkelingsniveau van het individuele kind. Bij het samenstellen van kleine groepjes voor de activiteiten wordt er gekeken naar het ontwikkelingsniveau van kinderen, waarbij groepjes gecreëerd worden van gelijk ontwikkelingsniveau en er ontwikkelingsdoelen worden gesteld. Door deze werkwijze kan de pedagogisch professional de kinderen de juiste stimulans geven. Daarnaast geeft het observeren de pedagogisch professionals de kans om de juiste stimulans ten aanzien van de zone van naaste ontwikkeling aan te bieden. De pedagogisch professional registreert hoe de activiteiten zijn verlopen en noteert de ontwikkelingsgroei van de kinderen.

Voor de kinderen met een VE-indicatie, wordt er gewerkt met een handelingsplan/actieplan. Dit plan omschrijft aan welke gezamenlijke en individuele doelen gewerkt gaat worden en op welke manier. Zo kan het bijvoorbeeld zo zijn dat een activiteit extra wordt herhaald of er wordt extra ondersteuning geboden. Er wordt dan in de themaplanning genoteerd op welke wijze en bij welke activiteit er extra stimulans wordt geboden voor deze kinderen. Deze extra stimulans die nodig is wordt bepaald aan de hand van de opgestelde doelen.

Na het uitvoeren van het handelingsplan/actieplan wordt er geëvalueerd of de aangeboden begeleiding en zorg effect heeft gehad (zie hiervoor het VE-plan van Bloei)

De verzamelde informatie van Kijk is een goed hulpmiddel bij de oudergesprekken en kind besprekingen met het team, GGD, school en andere betrokken partners. De VE-kinderen worden tijdens elk werkoverleg binnen het team besproken, of op het moment dat er zorgen zijn.

Het registratieformulier wordt, na het verkrijgen van toestemming van de ouders, als het kind bijna 4 jaar is overgedragen aan de basisschool. Bij Bloei betreft het altijd een warme overdracht, ongeacht of het kind VE geïndiceerd is of niet.

Wanneer een kind 4 jaar wordt en doorstroomt naar de basisschool worden de KIJK! gegevens met toestemming van de ouders doorgestuurd naar school zodat zij deze gegevens ter beschikking hebben voor een goede start van het kind op de basisschool. Indien het niet mogelijk is om de gegevens door te sturen wordt er gebruik gemaakt van het formulier 'Naar groep 1'.

Wanneer het kind 4 jaar wordt en naar een buitenschoolse opvang elders gaat wordt er tijdens het eindgesprek met ouders besproken of het wenselijk is om de doorgemaakte ontwikkeling kenbaar te

maken bij de nieuwe opvanglocatie. Indien dit wenselijk is en hier schriftelijk akkoord op gegeven wordt door ouders, dan wordt er telefonisch contact opgenomen met de nieuwe locatie om af te stemmen op welke wijze zij de informatie willen verkrijgen. Dit kan middels een telefonische overdracht of het toesturen van de observatie en registratiegegevens van KIJK! naar de betreffende locatie. Indien er tijdens de ontwikkeling specifieke aandacht is geweest voor het kind, dan wordt er een afspraak gemaakt met de locatieleider van de buitenschoolse opvang en volgt er een warme overdracht.

Ouderbetrokkenheid en ouderparticipatie

Vanuit de overtuiging dat actieve betrokkenheid van ouders één van de belangrijkste factoren is in het ontwikkelingssucces van de kinderen bij Bloei vinden wij het belangrijk de ouderbetrokkenheid meer te stimuleren en gestalte te geven. Hierbij worden de volgende doelen bereikt:

1. De ouders van kinderen zijn in beeld.
2. Bloei heeft kennis van de ouders die gebruik maken van hun diensten.
3. Er wordt rekening gehouden met de mogelijkheden en wensen van de ouders.
4. Ouders worden actief betrokken bij de ontwikkeling van hun kinderen.
5. Ouders worden gestimuleerd om naar de bibliotheek te gaan om prentenboeken te lenen. Het lidmaatschap van de bibliotheek is voor kinderen gratis.

Ouders worden door de pedagogisch professionals uitgenodigd voor een intakegesprek op de locatie. Er wordt met ouders besproken hoe het peuterprogramma eruitziet op de peutergroep en welke verwachtingen er zijn vanuit de ouders. Bijzonderheden en wensen van ouders worden genoteerd. Als uit het gesprek blijkt dat het kind extra VE-aanbod nodig heeft dan wordt er via de GGD een indicatie aangevraagd of kunnen ouders dit tijdens het bezoek bij het consultatiebureau aankaarten. Er wordt dan een extra dagdeel beschikbaar gesteld voor het kind.

2.2.3 Motorische vaardigheden

Beweging is voor kinderen essentieel. Beweging is de eerste taal van de baby. Lang voordat het spreken zich ontwikkelt, uit de baby zich met zijn lichaam. Hoe meer vrijheid en gelegenheid hem zijn geboden in bewegen, des te groter zal het vertrouwen en de controle over zijn lichaam later in het leven zijn. Bij Bloei Kinderdagverblijf laten wij kinderen dan ook zoveel mogelijk ruimte om te bewegen. Er zijn geen maxi-cosi's aanwezig op de groepen en wipstoeltjes worden alleen gebruikt om kinderen even (maximaal 10 tot 15 minuten afhankelijk van een eventuele spuugreflex) rust te geven na een voeding. Wipstoeltjes mogen nooit de tijd vervangen die een kind spelend op de grond of in de box door kan brengen.

Door de vrijheid van het bewegen krijgt het kind de mogelijkheid tot ontdekking, wat niet ervaren kan worden vanuit het wipstoeltje of Maxi-Cosi. De motorische ontwikkeling vormt de basis voor de ontwikkeling van cognitieve en affectieve vaardigheden. Het eerste zintuig dat zich ontwikkelt is het

evenwichtszintuig. Dit zintuig is uiterst belangrijk voor beweging. Gedurende de eerste jaren is het stimuleren van het evenwicht een natuurlijk onderdeel in het dagelijkse spel van het kind. Oudere kinderen worden gestimuleerd mee te doen aan 'sport' en spel. Met het aanbieden van verschillende mogelijkheden en het samen plezier beleven aan bewegen stimuleren wij de natuurlijke behoefte van kinderen aan bewegen. Door wat meer uitdagende spelmogelijkheden als klimmen en klauteren, glijden en springen aan te bieden leren we het kind omgaan met hoogteverschillen en gevaar. Door het aanbieden van spel materiaal zoals mozaïek, kralen rijgen, kleuren, tekenen, prikken, knippen en vouwen stimuleren we de fijne motoriek.

2.2.3 Motorische vaardigheden

Bij de creatieve vaardigheden gaat het om het creatieve brein. Kinderen zijn van nature creatief. Zo is te zien dat zij creatief zijn in hun spel en in het gebruik van (speel)materiaal, en in het oplossen van problemen en knutselactiviteiten tot de meest creatieve ideeën kunnen komen. Het is de kunst van de pedagogisch professionals om deze creativiteit en fantasie aan te spreken en kinderen de ruimte te geven om zich creatief te uiten. Binnen het aanspreken van deze creativiteit, sluiten de pedagogisch professionals aan op de verschillende leeftijden en de ontwikkelingsfase waar het kind in zit.

Baby's

Baby's ontdekken de wereld door middel van de zintuigen (voelen, horen, proeven, ruiken, zien). Zij vinden het dan ook reuze interessant om materialen van verschillende structuren te ontdekken met de mond en de handen. Daarnaast ontdekken zij dat bepaalde speelmaterialen, zoals rammelaars, geluid kunnen maken en zullen dit herhaaldelijk bewegen zodat er geluid uit komt. De creatieve ontwikkeling van de baby wordt gestimuleerd door gebruik te maken van geluid producerend materiaal en ander materiaal waarbij kinderen hun zintuigen gebruiken om het te ontdekken en door sensomotorische activiteiten te ondernemen met hen.

Dreumesen

Dreumesen zullen zich steeds meer bezig gaan houden met fijn motorische vaardigheden als het vasthouden van een wascokrijtje, maar vinden het klieren met de vingers (het sensomotorische) daarnaast nog veel interessanter en leuker. Naarmate dreumesen de 2 jaar naderen is te zien dat zij zich steeds meer bezig zullen houden met het imiteren van de mensen om zich heen en het fantasiespel op gang komt. Zo zullen zij bijvoorbeeld mama een hapje eten geven, net als mama dat altijd bij hen doet. Het stimuleren van de creatieve ontwikkeling van dreumesen gebeurt (naast het aanbieden van sensomotorische activiteiten) door het aanbieden van knutselactiviteiten zoals vingerverven, scheuren en plakken, het samen maken van muziek en het aanbod van fantasierijk speel materiaal.

Peuters

Peuters werken al gericht aan knutselwerkjes en doen dit ook zelfstandig. De fijn motorische vaardigheden breiden zich uit en maken de kinderen zich steeds meer eigen, zo is te zien dat peuters flink oefenen met knippen, plakken, verven met een kwast en tekenen met een potlood. Daarnaast is

het fantasiespel in deze leeftijd veelvuldig terug te zien in bijvoorbeeld rollenspellen als “Vader en moedertje”.

2.2.4 Cognitieve ontwikkeling

De cognitieve ontwikkeling betreft het proces van het ‘leren’ bij kinderen. Hierin gaat het om het eigen maken van cognitieve vaardigheden als het denken, bewustzijn, concentreren, onthouden, het waarnemen en het verwerken van informatie, en het terughalen en toepassen van deze informatie.

Baby’s

In de eerste maanden reageren baby’s met name vanuit hun behoeftes en reflexen. Zo gaan acties en reacties vaak automatisch zonder dat de baby het doorheeft. De baby ervaart iets, reageert hierop in een reflex en voelt vervolgens wat het effect hiervan is. Door middel van het herhalen van deze reflexen ontwikkelen baby’s zich en leren de wereld om hen heen kennen. De baby ervaart iets, reageert hierop in een reflex, ervaart de handeling, slaat de handeling op en herhaalt de handeling op een ander moment. Naarmate baby’s ouder worden (vanaf zo’n 4 maanden), begint het oorzaak-gevolg denken zich te ontwikkelen, waarin te zien is dat baby’s leren dat een bepaalde handeling tot een bepaald gevolg leidt: het rammelen van de rammelaar brengt geluid en door te duwen tegen de toren vallen de blokken om. Vanaf een maand of 7 gaan kinderen doelgericht spelen en bedenkt de baby van tevoren dat hij iets wil gaan doen, waarna hij deze gedachte tot uitvoering probeert te brengen. Ook begint het abstract denken zich te ontwikkelen en leert een kind dat iets wat niet in zicht is, toch aanwezig blijft. Zo rond de 10 maanden leren kinderen dat de pedagogisch professionals andere personen zijn dan de ouders en dat de ouders ook weer terugkomen wanneer zij weglopen. De cognitieve ontwikkeling van de baby stimuleren wij door verdwijnspeletjes en kiekeboe spelletjes te doen en sensomotorisch en geluid producerend materiaal aan te bieden.

Dreumesen

Dreumesen leren de wereld om zich heen steeds beter kennen en begrijpen. Op deze leeftijd leert een kind logisch na te denken en problemen op te lossen. Wanneer een puzzelstukje niet past, zal een kind het puzzelstukje op allerlei manieren draaien om ervoor te zorgen dat het toch zal passen. Daarnaast begrijpen dreumesen de gesproken taal om hen heen steeds beter, waardoor zij simpele opdrachten kunnen begrijpen en uitvoeren. Ook op deze leeftijd is te zien dat kinderen zich verder ontwikkelen in het oorzaak-gevolg denken. De dreumesen leren zo dat een bepaalde actie een gevolg heeft, zoals het duwen tegen een toren, waarna deze omvalt. Tot slot leren dreumesen door te imiteren wat zij om zich heen zien gebeuren en horen. Bij de dreumes bieden we oorzaak-gevolg speelmaterialen aan (materiaal dat kan bewegen, rollen/omvallen), puzzels en een vormenstoof.

Peuters

Peuters snappen al beter waarvoor bepaalde materialen dienen en hebben al een beter inzicht in welke acties tot bepaalde gevolgen kunnen leiden. Zo leren zij vooraf na te denken voor zij iets doen en schatten in wat handelingen voor gevolg kunnen hebben, terwijl een dreumesen leren welke gevolgen er zullen komen door het te doen en te ervaren. Daarnaast ontwikkelen peuters een geweten en begrijpen dat sommige dingen niet mogen. Peuters zijn enorm leergierig en willen dan

ook graag het “Waarom” van alles weten. Ze gaan op ontdekkingstocht en breidden de kennis die zij al hebben opgedaan uit met nieuwe informatie en handelingen. Tot slot leren peuters net als dreumesen door te imiteren en gebruiken hierin hun fantasie. Zo kan een blokje bijvoorbeeld gezien en gebruikt worden als een telefoon. De cognitieve ontwikkeling bij de peuter stimuleren we doormiddel van het VE-programma Uk en Puk, door het aanbieden van legpuzzels, door kring- en denkspelletjes en het voeren van gesprekjes, geplande en ongeplande leermomenten te creëren of kansen te grijpen hiervoor en tot slot het aanbieden van fantasierijk spelmateriaal.

2.2.5 Taalvaardigheden

Al vanaf de geboorte wordt het contact met het kind gelegd door aanraking en het brabbelen en geluiden maken onderling. Dit nodigt het kind uit zelf te komen en contact te maken. De baby leert door ervaring, herhaling en imitatie. Een baby maakt enkele weken na de geboorte de eerste geluidjes. Het gaat hier om geluidjes die vanzelf ontstaan, doordat de baby zijn mond een stukje open heeft. Deze geluidjes worden meer bewust gemaakt vanaf de derde maand. Er bestaan “gemiddelden” voor de taalontwikkeling: Als het kind zeven maanden oud is, brabbelt hij alleen nog in die klanken die hij in zijn omgeving hoort. Zo rond de twaalfde maand gaat het kind zijn eerste woordjes zeggen. Daarna ontwikkelt de taal zich enorm snel. Op de leeftijd van anderhalf begint het kind te praten in twee-en-drie-woord-zinnetjes. Tussen de tweede en de derde verjaardag worden de zinnen langer. Het kind gaat ook steeds grotere variatie aan woordsoorten gebruiken. Een kleuter kan al behoorlijk goed praten. De taalontwikkeling achten wij in Nederland steeds belangrijker. Echter: tegelijkertijd met de taalontwikkeling ontwikkelt een kind zich ook op andere gebieden. Vaak zie je dat een bepaald ontwikkelingsgebied (tijdelijk) dominant is. *De kunst en deskundigheid van onze pedagogische medewerkers is dan ook om niet alleen te kijken naar gebieden waarop het kind ten opzichte van leeftijdsgenootjes zich wellicht iets trager ontwikkelt maar juist ook aandacht te hebben voor de gebieden waarop het kind zich wellicht sneller ontwikkelt.* Het stimuleren van bepaalde ontwikkelingen gebeurt vooral door het kind de mogelijkheden te bieden zich te ontwikkelen. De mogelijkheden bieden wij door;

- Het benoemen van de eigen handelingen en de handelingen van het kind,
- Door te reageren op contactinitiatieven (door het herhalen van klanken, het uitbreiden en het oefenen met een echte dialoog),
- Door non-verbaal contact,
- Door boekjes voor te lezen en liedjes te zingen.

Bij dreumesen breiden we dit uit door gesprekjes te voeren en kleine opdrachtjes te geven en dingen om het kind heen te benoemen. Bij de peuters gaan we steeds meer ondersteunen in grammaticagebruik, voeren we echte heen-en weer gesprekjes en spelen we memory of lotto, benoemen we de kleuren.

Inrichting en gebruik van de ruimte

Door de wijze waarop wij de binnen- en buitenruimte aanbieden en inzetten dragen wij bij aan het ontwikkelen van de persoonlijke competenties van een kind.

Een kind wordt gestimuleerd om gebruik te maken van een ruimte door:

- Het kind de gelegenheid te bieden voor eigen initiatief; het kind mag zelf bepalen waarmee het speelt. De keuze van het kind wordt gerespecteerd
- Evenwicht te bieden tussen veiligheid en uitdaging
- Een vertrouwde en bekende sfeer te creëren
- Duidelijke afspraken te maken over omgangsvormen en gedragsregels in de diverse ruimten.
- Afspraken en instructies worden in een begrijpelijke taal gegeven. Ongelukjes en bijna-ongelukjes worden nabesproken.

Spelmateriaal

Wij gaan met het spelmateriaal om op een wijze die de ontwikkeling van de persoonlijke competenties van een kind stimuleert. Spelmateriaal sluit aan bij het individuele kind doordat:

- Het de ontdekking van eigen persoonlijkheidskenmerken stimuleert
- Het verschillende emoties oproept
- Het past bij de leeftijd, ontwikkelingsfase en mogelijkheden van een kind
- Het ontwikkelingsgebieden van zelfstandigheid en zelfredzaamheid bevordert

Spelmateriaal kan aanzetten tot spel en exploratie doordat:

- Het spannend, uitdagend, interessant en vertrouwd is;
- Het momenten van overleg en communicatie stimuleert;
- Het eigenschappen heeft die leiden tot individueel spel en samenspel;
- Het aanzet tot ontdekken, grenzen verkennen en overwinnen.

Om aan dit doel te kunnen werken, beschikt een pedagogisch professional over de volgende vaardigheden;

- Observeren
- Kind ruimte geven doormiddel van autonomie
- Duidelijkheid te geven door grenzen te stellen.
- Kinderen leren om te gaan met gewenst en ongewenst sociaal gedrag in relatie tot anderen;
- Kinderen het gevoel te geven dat ze hun gevoelens mogen uiten;
- Kinderen te leren om deel van een groep te zijn. Dit betekent leren delen, wachten,

aanpassen, accepteren, respecteren, incasseren, leiderschap, kleinste of grootste, jongste of oudste zijn.

De groep

In en met de groep dragen wij zorg voor het ontwikkelen van de persoonlijke competenties van een kind. We dragen zorg voor een individueel kind in groepsverband door:

- Persoonlijke aandacht aan een kind te geven
- Activiteiten aan te bieden waarmee een kind zichzelf op onderscheidende wijze kan laten zien
- Te werken in kleine groepjes

2.3 Sociale competentie

Een pedagogisch professional moet zich bewust zijn van de behoefte en interesse van kinderen. Er moet gekeken worden naar relaties tussen de kinderen onderling. Door zich wat meer aan de zijlijn op te stellen gaan kinderen meer met elkaar doen. De pedagogisch professional heeft als het ware een begeleidende rol, geen sturende rol. Activiteiten komen voort uit inzichten die worden opgedaan door te kijken naar waar de kinderen zelf mee komen. Kinderen worden begeleid in het nemen van besluiten, het oplossen van conflicten en het organiseren van eigen activiteiten. Hierbij worden kinderen bewust gemaakt van gangbare opvattingen, normen en waarden die wij in de maatschappij als algemeen geldend zien.

De ontwikkeling verloopt in voortdurende wisselwerking met de omgeving. Kinderen reageren sterk op de prikkels die hen bereiken en die hen al dan niet bewust worden aangeboden. Bij Bloei wordt gewerkt aan de bewustmaking van eigen houding en normen en waarden van de pedagogisch professional, omdat al die genoemde factoren op elkaar inwerken. Op momenten dat we ongewenst gedrag corrigeren spreken pedagogisch professionals in bijzijn van collega's naar het kind uit waarom ze welke handeling verrichten. Dit geeft duidelijkheid en respect naar het kind toe.

De ontwikkeling verloopt in voortdurende wisselwerking met de omgeving. Kinderen reageren sterk op de prikkels die hen bereiken en die hen al dan niet bewust worden aangeboden. Daarbij beïnvloeden kind kenmerken zoals, temperament, geslacht of uiterlijk het individuele ontwikkelingsproces. De inbreng van de pedagogisch professionals wordt bepaald door de verwachtingen die zij hebben, hun ervaringen en kennis, de manier waarop ze zelf zijn opgevoed, hun waarden en normen en door de manier waarop zij op het individuele kind kenmerken reageren.

2.3.1 Samenspel

In en met de groep dragen wij zorg voor het ontwikkelen van de sociale competenties van een kind. De groep kun je als betekenisvolle leeromgeving benutten door:

- Een goede balans te zoeken tussen bekende en nieuwe groepsgenoten

- Kinderen leren om te gaan met elkaar en elkaars hoedanigheid
- Kinderen te leren om samen te spelen en samen te delen
- Activiteiten te organiseren die recht doen aan specifieke (persoon) of gezamenlijke (leeftijd, cultuur) kwaliteiten en ervaringen
- Het kind te stimuleren om in overleg te treden met zijn groepsgenootjes;
- Ruimte te bieden voor initiatieven van kinderen
- Betekenisvolle en emotionele gebeurtenissen in de groep of het gezin te verwoorden;
- Kinderen leren om te gaan met conflictsituaties

Bij het stimuleren van het de sociale ontwikkeling en het samenspel houdt de pedagogisch professional rekening met de verschillende ontwikkelingsfasen:

Baby's

Een baby speelt nog niet echt met anderen, maar geniet van het kijken naar andere kinderen en kijkt dan ook graag rond en observeert de kinderen om hem heen. Naarmate baby's ouder worden zullen zij ook verbaal de interactie op gaan zoeken met de mensen om zich heen, door het imiteren van geluiden en maken van klanken. Het stimuleren van samenspel tussen baby's zal vooral gebeuren door hen naast elkaar te leggen of tegenover elkaar neer te zetten en door hen te betrekken bij activiteiten met de oudere kinderen.

Dreumesen

Dreumesen zijn nog niet in staat om zich te verplaatsen in anderen en de gevoelens en behoeftes van anderen. De dreumes experimenteert dan ook hoe ver hij kan gaan (grenzen opzoeken) en leren door de reacties die zij hierop krijgen vanuit de omgeving. Zo kan een dreumes zich nog enorm verbazen over het feit dat een kind huilt, nadat hij het aan de haren heeft getrokken. Deze reacties op het gedrag van de dreumes, leren hem zo belangrijke sociale vaardigheden. Naast het uitproberen van minder positief gedrag proberen kinderen ook vaardigheden als behulpzaamheid en genegenheid uit. Omdat dreumesen nog niet in staat zijn om zich te verplaatsen in anderen, vinden zij het ook nog erg lastig om samen te spelen met anderen en speelgoed te delen. Je ziet dan ook vaak dat kinderen allereerst naast elkaar spelen, in plaats van met elkaar. Toch is dit naast elkaar spelen al een eerste stap richting het samenspel. De dreumesen observeren het spel van de kinderen om hen heen en imiteren dit, waardoor zij kennis maken en oefenen met verschillende soorten spel. De dreumesen laten we naast elkaar spelen, wijze we op elkaars spel, we spelen mee en we organiseren groepsactiviteiten om het samenspel te stimuleren.

Peuters

Peuters ontwikkelen al meer een geweten en begrijpen zo al beter dat bepaalde dingen niet mogen. Daarnaast zijn zij zich al veel meer bewust van de gevolgen die bepaald gedrag kunnen hebben en denken hier van tevoren over na. Toch zijn zij met name aan het begin van de peuterleeftijd nog niet volledig in staat om zich te verplaatsen in de gevoelens en behoeftes van anderen. Rond de 2 jaar vindt de ontwikkeling van de eigen ik plaats en beseffen kinderen dat zij een eigen persoon zijn met eigen gevoelens en behoeftes. Zij willen dan ook het liefst alles zelf doen en dat alles op hun manier

gaat. Vanaf zo'n drie jaar beginnen peuters zich meer in te leven in de gevoelens en behoeftes van andere mensen. Toch blijft het rekening houden met anderen nog wel lastig, waardoor begeleiding vanuit de pedagogisch professionals van belang is.

Naarmate peuters ouder worden, zullen zij steeds meer in staat zijn om met anderen samen te spelen en speelgoed te delen. Naarmate de kinderen richting de 3 jaar gaan, zullen zij elkaar steeds meer gaan opzoeken in hun spel. Bij peuters stimuleren we het samenspel naast door mee te spelen en door groepsactiviteiten te organiseren ook door het spelen van gezelschapsspelletjes (onder begeleiding van de pedagogisch professional)

2.3.2 Interactie kinderen onderling stimuleren

Het ontwikkelen van de sociale competentie doen we als volgt:

- Afhankelijk van de situatie zal de pedagogisch professional sturen, ondersteunen, stimuleren, motiveren, belonen of corrigeren
- Het kind wordt gestimuleerd om in overleg te treden met zijn of haar groepsgenootjes in concrete situaties of tijdens spelmomenten. Dit bevordert ook de weerbaarheid van een kind. De pedagogisch professional stimuleert kinderen om samen te werken, samen dingen te delen en samen te ervaren en leert kinderen om te gaan met vriendschap, kameraadschap en vijandigheid tussen kinderen
- De pedagogisch professioneel beschikt over het vermogen zich in te leven in het kind.
- Vriendschappen te stimuleren en kinderen te leren elkaar te helpen
- Kinderen zelf te laten kiezen wat ze gaan doen, met wie ze iets doen en waar ze iets doen.
- De pedagogisch professional heeft een actieve houding richting de kinderen, dit uit zich bijvoorbeeld door samen plezier te hebben.
- De pedagogisch professional maakt kinderen bewust maken van de wereld om hen heen
- De pedagogisch professional leert het kind om te gaan met gewenst en ongewenst sociaal gedrag in relatie tot anderen

Inrichting en gebruik van de ruimtes

Door de wijze waarop wij de binnen- en buitenruimte aanbieden en inzetten, dragen wij bij aan het ontwikkelen van de sociale competenties van een kind. De ruimte biedt kansen voor gezamenlijke en gevarieerde beleving door. We zorgen voor:

- Afwisseling tussen rustige plekken en actieplekken
- Duidelijkheid welke plek voor welke activiteit is bedoeld
- Een inrichting die kinderen uitdaagt om samen op ontdekking te gaan

2.4 Waarden en normen

Het overbrengen van waarden en normen speelt in de opvoeding van de kinderen voortdurend een rol. Waarden geven uitdrukking aan de betekenis die mensen hechten aan bepaalde gedragingen, dingen of gebeurtenissen. Een kind wordt gevormd door de omgang met volwassenen en andere kinderen. De pedagogisch professional is in eerste instantie beroepsmatig bij de kinderen betrokken. De pedagogisch professional onderhoudt contact met alle kinderen uit de groep. Daarnaast is er de

omgang met de groep als geheel. Op beide niveaus is er sprake van een voortdurende uitwisseling van normen en waarden in communicatie en interactie. In een groep kinderen is er sprake van een continu proces. Door middel van taal vindt er onderling een bewuste uitwisseling plaats van waarden en normen. Daarnaast speelt het non-verbaal uitwisselen en overbrengen een grote rol in de communicatie.

Voor een kind is het belangrijk om te weten wat de grenzen zijn. Deze grenzen kan een kind leren kennen door het handelen van de pedagogisch professional. De pedagogisch professional zal in haar handelen altijd rekening houden met de ontwikkeling en het niveau van de kinderen. De pedagogisch professionals prefereren een positieve benadering van het kind, prijzen van gewenst gedrag. Het corrigeren van kinderen kan op verschillende manieren gebeuren. Aansluitend op ontwikkeling en niveau van het kind zal gekozen worden voor een bepaalde manier van handelen:

- Ombuigen van negatief naar positief gedrag door afleiden;
- Zelf het goede voorbeeld geven en het kind daarbij betrekken;
- Het gedrag afkeuren en niet het kind;
- Wees duidelijk over wat niet toegestaan is en geef daarbij aan hoe het wél kan en mag op betrekkingniveau.
- Voer een gesprek waarin de consequenties van het gedrag van het kind worden besproken.

Alles zal berusten op herhaling. Door te herhalen leert een kind wat wel en niet gewenst is, wel of niet goedgekeurd wordt of al dan niet wordt afgewezen. Hierbij is het van groot belang dat de pedagogisch professionals consequent zijn.

In de interactie tussen pedagogische professional en het kind is de overdracht van normen en waarden belangrijk.

De algemene omgangsvormen die wij in de groep hanteren zijn:

- Elkaar met de naam aanspreken;
- Op je beurt wachten;
- Niet door elkaar praten;
- Elkaar aankijken;
- Elkaar uit laten praten.

Als een kind zich niet houdt aan de gemaakte afspraken is het belangrijk om aan een kind duidelijk uit te leggen waarom een bepaalde afspraak geldt. Je legt uit wat de gevolgen kunnen zijn als het kind zich niet aan de afspraak houdt. Vervolgens bied je het kind de ruimte om het gecorrigeerde gedrag toe te passen. Bij herhaling van gedrag verwijst je terug naar de afspraak. Als een kind zich weer niet aan de afspraak houdt, laat het kind dan (in afzondering) nadenken over de afspraak.

Als pedagogische professional kun je ervoor zorgen dat er respect en waardering is voor verschillen door:

- Aandacht te hebben voor de omgangsvormen die horen bij specifieke religies of culturen. Dit moet in balans blijven met de waarden en normen van de organisatie
- Aandacht te besteden aan rituelen, feesten en gedenkdagen die horen bij een religie of cultuur, bijvoorbeeld Kerstmis of Suikerfeest
- Kinderen bewust maken van de overeenkomsten en verschillen tussen de verschillende culturen en hen daarmee leren omgaan

2.4.1 Inrichting en gebruik van de ruimtes

De wijze waarop wij de binnen- en buitenruimte aanbieden en inzetten draagt bij aan het socialisatieproces van een kind. In alle ruimtes gelden heldere en eenvoudige afspraken over wat kan en mag in de ruimtes. Een ruimte is leefbaar en aangenaam voor iedereen door:

- Afspraken te maken over gezamenlijke verantwoordelijkheid voor inrichten, aankleden, opruimen en schoonmaken
- Afspraken te maken over onderlinge omgangsvormen.

2.4.2 Spelmateriaal

Normen en waarden komen ook tot uitdrukking in de wijze waarop we omgaan met het spelmateriaal. We leren kinderen hier zuinig op te zijn en het op de juiste wijze te gebruiken. Ook leren we kinderen op hun beurt te wachten als ze willen spelen met iets waar een ander kind al mee bezig is. Tegelijkertijd waken we ervoor dat het kind dat aan het spelen is ook na een bepaalde tijd het spel of speelgoed aan een ander kind geeft om mee te spelen.

Om aan dit doel te kunnen werken beschikt een pedagogische professional over de volgende vaardigheden:

- Benoemen en waarderen van verschillen
- Vragen altijd beantwoorden
- Omgangsvormen leren en zelf het voorbeeld geven
- Uitleg geven over de wereld die kinderen ontdekken
- Respect en waardering tonen

2.4.3 De groep

De groep wordt benut voor het overdragen van normen en waarden door:

- Afspraken en omgangsvormen te bewaken
- Te verwoorden wat er gebeurt tijdens sociale interacties, gesprekjes te voeren;
- Een afweging te maken tussen gezamenlijkheid en ieders eigenheid (individueel belang)

Kinderen leren individuele ervaringen te delen met de groep door hen te laten vertellen wat ze hebben meegemaakt en kinderen te leren elkaar te begrijpen.

2.5 Waarnemen van de ontwikkeling

Bij Bloei volgen wij de ontwikkeling van de kinderen door middel van het observatie instrument KIIJK!. KIIJK! is een instrument voor het in kaart brengen van de ontwikkeling van kinderen en het ontwerpen

van een daarop afgestemd ontwikkelingsgericht activiteitenaanbod. Kijk! is een observatie-instrument waarmee het ontwikkelingsverloop van jonge kinderen op diverse ontwikkelingsgebieden over langere tijd kan worden geobserveerd en geregistreerd.

In de tussentijd worden de kinderen geobserveerd door de pedagogisch professional tijdens door de kinderen zelfgekozen activiteiten en de door de leidster georganiseerde activiteiten. Gegevens worden per ontwikkelingsgebied en leerlijn verzameld en genoteerd.

Twee keer per jaar worden de gegevens per kind digitaal verwerkt. In april, tijdens de oudergesprekken, worden de twee registratiemomenten van de kinderen besproken met ouders middels een tien-minutengesprek.

Als kinderen 3 jaar en 9 maanden zijn, vragen we ouders toestemming voor het delen van de informatie uit KIIK! en wordt deze met de school gedeeld. Op deze manier krijgt de school informatie die actueel is en heeft de school nog ruimte om te informatie te verwerken. Is de informatie uit het registratiegedeelte van KIIK! bij de leeftijd van 3 jaar en 9 maanden verouderd (ouder dan 3 maanden), dan wordt er een nieuwe registratie in KIIK gezet.

Wanneer een kind 3 jaar en 9 maanden (conform de Wet) is en doorstroomt naar de basisschool worden de KIIK- gegevens met toestemming van de ouders doorgestuurd naar school zodat zij deze gegevens ter beschikking hebben voor een goede start van het kind op de basisschool. Indien het niet mogelijk is om de gegevens door te sturen wordt er gebruik gemaakt van het formulier 'Naar groep 1'.

Als een pedagogisch professional opvallend gedrag signaleert of bijzonderheden in de ontwikkeling van het kind, dan maken wij een afspraak om dit met ouder(s)/verzorgers te bespreken. Dit ook met het doel om signalerend en preventief te handelen ten aanzien van opvoedingsproblemen en achterstanden. Bloei kinderdagverblijf maakt deel uit van het samenwerkingsverband Tilburgse aanpak. Hierdoor kunnen wij eventueel ouders doorverwijzen naar andere externe professionals zoals de GGD vroeg signalering, consultatiebureau of IMW. In het belang van het kind denken wij ook graag mee om u zo goed mogelijk te kunnen helpen. De jeugdverpleegkundige komt op locatiebezoek en daar worden de ontwikkeling van de VE-kinderen besproken.

Hoofdstuk 3: Groep informatie voor ouder en kind

3.1 Stamgroepen

Kinderdagverblijf Bloei beschikt over één locatie; locatie Bloei biedt opvang aan kinderen van 0-4 jaar en beschikt over twee groepen.

Naam stamgroep	Leeftijd van de kinderen	Max. aantal kinderen	Max. aantal pedagogisch professionals
Bijtjes	Van 0-2 jaar	14	2 tot 3
Vlinders	Van 1-4 jaar	16	3 tot 4

Verlaten van de stamgroep

Het is mogelijk voor de kinderen om de eigen stamgroep te verlaten voor activiteiten. Dit is mogelijk als het past binnen de ontwikkelingsbehoeften van het kind. De mentor en de andere pedagogische professionals maken hierin een zorgvuldige afweging. Bij Bloei erkennen we een aantal situaties waarbij kinderen de stamgroep kunnen verlaten, dit kan bijvoorbeeld tijdens gezamenlijke activiteiten, buitenspelen, uitstapjes en tijdens open deuren beleid.

Het open deuren beleid houdt letterlijk in dat de deuren tussen de groepen 'open' zijn, waardoor kinderen zelf kunnen kiezen in welke ruimte zij willen spelen. Zo kan een peuter bijvoorbeeld even op bezoek bij zijn oudere zusje of broertje van de andere groep.

Tijdens open deuren beleid:

Bij Bloei, wordt per dag gekeken of er open deuren beleid wordt aangeboden. Afhankelijk van het activiteitenprogramma maar ook de groepssamenstelling zullen de pedagogisch professionals in overleg het open deuren beleid aanbieden.

BKR tijdens open deuren beleid:

Wanneer de kinderen tijdens het open deuren beleid de eigen stamgroep verlaten, wordt de maximale omvang van de stamgroep tijdelijk losgelaten. Wel blijft het aantal kinderen per pedagogisch professional van kracht, toegepast op het aantal aanwezige kinderen per originele stamgroep.

Ruimte waar kinderen zouden kunnen spelen bij het open deuren beleid:

De kinderen kunnen tijdens het open deuren beleid, afhankelijk van de dag en de mogelijkheden, spelen op de babygroep/verticale groep, de peutergroep, of in de open rust ruimte.

Emotionele veiligheid waarborgen tijdens het open deuren beleid:

Tijdens het open deuren beleid is het van belang om het welzijn van alle kinderen in de gaten te houden. Alle kinderen, ook de kinderen die op de eigen groep blijven spelen, dienen zich prettig te voelen bij het open deuren beleid. Zoals hierboven al beschreven staat kiest de pedagogisch professional heel bewust om het open deuren beleid wel of niet aan te bieden. Een overweging om het open deuren beleid niet aan te bieden is bijvoorbeeld als er wenkinderen zijn, die de overgang van thuis naar de opvang erg lastig vinden. Indien het open deuren beleid wordt aangeboden maar de pedagogisch professional opmerkt dat de emotionele veiligheid van kinderen hierdoor minder gewaarborgd kan worden zal zij het open deuren beleid in overleg met de pedagogisch professionals en de kinderen vroegtijdig afbreken. Daarnaast wordt tijdens het open deuren beleid speelmateriaal aangeboden dat voor alle aanwezige kinderen op de groep veilig is.

Structureel samenvoegen

Bij Bloei kan het voorkomen dat groepen samen worden gevoegd. Uitgangspunt is dat de stamgroep een vaste groep is, waarbij van tevoren bekend is welke dit is (en welke beroepskrachten hierbij horen). Dit betekent dat het niet is toegestaan om dagelijks te bepalen hoe de groepen worden ingedeeld, aan de hand van het aantal aanwezige kinderen. Samenvoegen betekent uitsluitend het samenvoegen van gehele stamgroepen en niet het opdelen van de stamgroep.

We onderscheiden twee structurele manieren van samenvoegen;

1. Structureel samenvoegen lage bezetting

Bij structureel samenvoegen wordt een ander samengestelde stamgroep gecreëerd, waardoor dit wel binnen de regelgeving kan plaatsvinden. Dit is wel toegestaan. Dit is bijvoorbeeld het geval als er op bepaalde wekdagen structureel minder kinderen worden geplaatst, en er sprake is van een minder aantal groepen dan op de overige dagen.

2. Structureel samenvoegen tijdens vakanties

Tijdens vakanties kan het aantal kinderen dagelijks wisselen. Er mag dan niet dagelijks worden bepaald dat de stamgroep wordt opgeheven. Het is echter zowel op organisatorisch als pedagogisch vlak niet wenselijk als bij een zeer laag aantal kinderen de groepen toch worden verplicht om in de eigen groepsruimte met de daaraan verbonden beroepskracht te verblijven. Om deze reden wordt er vóór een vakantieperiode geïnventariseerd wanneer kinderen afwezig zijn. Hierdoor heeft Bloei Kinderopvang de mogelijkheid om in kaart te brengen op welke dagen er sprake is van een laag aantal kinderen. Aan de hand van deze inventarisatie brengt Bloei in kaart wanneer en op welke wijze de stamgroepen zullen samenvoegen. Er is dan nog steeds sprake van opvang in stamgroepen (dus vaste groepen in vaste ruimtes, zoals hierboven in het voorbeeld benoemt). Ouders worden door middel van een brief vooraf geïnformeerd over de dagen waarop de stamgroepen worden samengevoegd.

N.B. Uiteraard vindt het samenvoegen van stamgroepen alleen plaats op de groep van de baby's. Zij zijn het meest kwetsbaar, hun veiligheid staat voorop.

Indien er bij Bloei Kinderopvang samen wordt gevoegd behoren ouders hiervoor vooraf schriftelijke toestemming te geven. Bij de intake zal er schriftelijke toestemming worden gevraagd aan alle ouders voor het structureel samenvoegen. Hiervoor wordt er een aparte schriftelijke toestemming gevraagd.

De Vlinders voegen samen op de stamgroepsruimte van de Bijtjes. Samenvoegen mag tot een maximaal van 14 aanwezige kinderen. Dit is de maximale capaciteit van de Bijtjes groep. Wanneer er meer kinderen aanwezig zijn, worden de stamgroepen gesplitst en gaan de stamgroepen naar de eigen stamgroepsruimte. Het samenvoegen tijdens de dagranden wordt beschouwd als werkwijze. Bij Bloei wordt in de praktijk dagelijks samengevoegd tijdens de dagranden. Ouders worden hiervan op de hoogte gesteld tijdens de intake. Samenvoegen van de groepen mag van 7:30 tot 8.30 uur (m.u.v. de ve-dagen), tijdens de pauzes en 's middags na 16.30 uur.

Vieringen en thema's

Tijdens vieringen en thema's kan er een gezamenlijke activiteit uitgevoerd worden. Deze vieringen vinden plaats in de ruimte van de Bijtjes.

3.2 Diensten, extra dagen, en ruildagen

3.2.1 Extra dagen en ruildagen

Extra opvang is mogelijk als er ruimte is in de stamgroep van het kind. En ruildag kan binnen 2 weken worden ingehaald op de eigen groep. De vaste pedagogisch professional van de betreffende groep kijkt samen met ouders of deze extra opvang mogelijk is op de stamgroep of op een andere groep. Wanneer een kind niet op zijn/haar eigen stamgroep geplaatst kan worden, wordt het formulier 'Toestemming wisselen van stamgroep' ingevuld door een pedagogisch professional en ondertekent door de ouder.

Hierbij worden de volgende richtlijnen aangehouden:

- De maximaal aantal toegestane kinderen van de stamgroep niet wordt overschreden
- De BKR niet wordt overschreden
- Er geen extra beroepskracht ingezet hoeft te worden
- De extra dag zal in de daaropvolgende maand in rekening worden gebracht.

3.3 Openingstijden en sluitingsdagen

Kinderdagverblijf Bloei biedt Kinderdagverblijf voor kinderen van 0-4 jaar. Wij zijn geopend van 7.30 uur tot 18:30 uur van maandag tot en met vrijdag.

Incidenteel op verzoek van ouder(s) zijn we om 7.00 uur open.

Bloei is gesloten op de volgende nationale feestdagen:

- Nieuwjaarsdag
- 1ste en 2de Paasdag
- Koningsdag
- Bevrijdingsdag (1x in de vijf jaar 2020, 2025 etc.)
- Hemelvaartsdag
- 1ste en 2de Pinksterdag
- 1ste en 2de Kerstdag

Alle gesloten dagen worden gecommuniceerd in de jaarkalender, deze wordt aan het eind van ieder jaar gedeeld met alle ouders. Ook ontvangen de ouder(s)/verzorger(s) minimaal 1 keer per kwartaal een nieuwsbrief met een uitgebreide uitleg over desbetreffende Uk & Puk thema's en relevante zaken zoals de OC-jaarvergadering, ouderparticipatiemiddagen en wist-je-datjes. Bij de thema's hebben we huiswerkopdrachten vanuit Uk & Puk samengesteld die aansluiten op de belevingswereld van kinderen zodat ouders uitgenodigd worden om thuis actief deel te nemen aan de stof die wordt gegeven bij Bloei.

De nieuwsbrief en de jaarkalender worden met ouder(s)/verzorger(s) gedeeld per mail en via de ouderlogin.

3.4 Oudercommissie

De Wet Kinderdagverblijf geeft ouders het recht de Kinderdagverblijf te beïnvloeden op belangrijke beleidsonderwerpen. Hiervoor is er een oudercommissie: zij mogen gevraagd en ongevraagd advies geven over diverse onderwerpen binnen Kinderdagverblijf Bloei. Het reglement oudercommissie beschrijft de regelingen en afspraken waarbinnen de medezeggenschap bij Kinderdagverblijf Bloei en uitgevoerd wordt, zoals bijvoorbeeld het uit te voeren beleid. De oudercommissie bepaalt zelf haar werkwijze en taakverdeling en legt dat vast in een huishoudelijk reglement.

De oudercommissie heeft als doel de belangen van de kinderen en de ouders van Kinderdagverblijf Bloei waar de oudercommissie aan verbonden is zo goed mogelijk te behartigen en de ouders te vertegenwoordigen.

De oudercommissie bevordert een goede en heldere informatie aan ouders, de betrokkenheid van ouders bij de Kinderdagverblijf en fungeert als aanspreekpunt voor ouders met klachten en informeert hen zo nodig over de klachtenregeling.

3.5 Klachten

In het kader van de wet Kinderdagverblijf is er een interne klachtenregeling opgesteld voor Kinderdagverblijf Bloei. Ondanks de goede zorgen en de hoge kwaliteit die Kinderdagverblijf Bloei nastreeft kan er in de samenwerking tussen ouders, kinderen en pedagogisch professionals een klacht ontstaan. Kinderdagverblijf Bloei neemt klachten serieus en ziet de klacht als een moment om van te leren en te groeien. Om op deze wijze de kwaliteit van de Kinderdagverblijf nog verder te verhogen.

Kinderdagverblijf Bloei onderscheidt twee soorten officiële klachtenregelingen:

1. **Interne klachtenregeling:** Bij voorkeur maken ouders/verzorgers een klacht eerst bespreekbaar bij de directe betrokkenen. De klacht wordt dan zorgvuldig onderzocht door de leidinggevende. De ouder wordt zoveel mogelijk op de hoogte gehouden van de voortgang van de behandeling van de klacht.

De klacht wordt vervolgens, rekening houdend met de aard ervan, zo spoedig mogelijk afgehandeld. Mocht dit niet leiden tot een bevredigende oplossing dan kan er een officiële

klacht worden ingediend. Deze officiële klacht dient schriftelijk kenbaar gemaakt te worden bij de leidinggevende. De leidinggevende zal de klacht in behandeling nemen, mocht de klacht een vermoeden van kindermishandeling betreffen dan treedt de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling in werking. De interne klachtenprocedure wordt daarmee afgesloten. Nadat de klacht in behandeling is genomen zal het leidinggevende contact opnemen met de betrokkene en eventueel de oudercommissie bij de klachtenprocedure betrekken. Binnen ten minste 6 weken na het indienen van de klacht, zal een schriftelijke en gemotiveerd oordeel, inclusief concrete termijnen waarbinnen eventuele maatregelen zullen worden gerealiseerd, verstuurd worden naar de ouder.

2. Externe klachtenregeling: Mocht interne klachtafhandeling niet leiden tot een bevredigende oplossing, dan staat ouders de weg vrij naar informatie, advies en mediation bij de, gevestigd in Den Haag in te winnen. Bloei is aangesloten bij de Geschillencommissie. In sommige gevallen is het van belang de klacht rechtstreeks in te dienen bij de Geschillencommissie:

- Indien de Kinderdagverblijfsorganisatie niet binnen 6 weken heeft gereageerd op de schriftelijke klacht.
- Indien de ouders en de Kinderdagverblijfsorganisatie het niet binnen 6 weken eens zijn geworden over de afhandeling van een klacht.
- De Kinderdagverblijfsorganisatie geen adequate klachtenregeling heeft.
- In uitzondering op het bovenstaande mogen ouders meteen een geschil indienen bij de Geschillencommissie Kinderdagverblijf als in redelijkheid niet van ouders kan worden verlangd dat zij onder de gegeven omstandigheden een klacht indienen bij de Kinderdagverblijfsorganisatie.
- Dit kan bijvoorbeeld bij klachten over intimidatie of wanneer ouders bang zijn dat het voorleggen van hun klacht bij vervelende consequenties kan hebben. De Geschillencommissie beoordeelt in individuele gevallen of aan de voorwaarden hiervoor wordt voldaan.
- Contactgegevens Geschillencommissie

Website: www.degeschillencommissie.nl

Telefoonnummer: [070 310 5310](tel:0703105310)

3.6 Voertaal

De voertaal binnen Bloei is Nederlands.

De pedagogisch professionals spreken met de kinderen Nederlands en houden er rekening mee als een kind nog maar weinig Nederlands spreekt en begrijpt. Ze wijzen bijvoorbeeld een voorwerp aan als ze het benoemen of nemen een kind bij de hand om er even naartoe te lopen.

Hoofdstuk 4: Wet Kinderdagverblijf

Als Kinderdagverblijfsorganisatie dien je, je te houden aan de Wet Kinderdagverblijf. Wij doen ons uiterste best de beste kwaliteit te bieden. Minimaal jaarlijks komt de GGD-inspectie bij ons op bezoek om te controleren of wij werken volgens de Wet Kinderdagverblijf. De controles vinden onaangekondigd plaats. Na het inspectiebezoek schrijft de inspecteur een GGD-inspectierapport. Deze kunt u inzien op het landelijk register Kinderdagverblijf (LRK-register) de link naar onze rapporten kun u vinden op de website van Kinderdagverblijf Bloei.

4.1 Inzet stagiaires en vrijwilligers

Stagiaires:

De stagiaire is bij ons om zichzelf verder te ontwikkelen als pedagogisch professional of zich te oriënteren of het kinderdagverblijf bij haar zou kunnen passen (snuffelstagiaire).

De taken van de stagiaires verschillen per “soort” stagiaire, leerjaar en opleiding. Zo worden er twee soorten stagiaires onderscheiden bij Bloei:

- **Snuffelstagiaires:** snuffelstagiaires mogen onder directe begeleiding van een gekwalificeerde pedagogisch professional staan. De begeleider draagt de volledige verantwoordelijkheid voor de groep en kan de stagiaire taken laten uitvoeren die passend zijn bij diens niveau. De toegestane taken hierbij zijn:
  - Ondersteunende taken: zoals het helpen bij het klaarzetten van activiteiten (materialen voorbereiden voor knutselen), eenvoudige huishoudelijke taken verrichten (zoals opruimen en schoonmaken van de speelhoeken), kinderen helpen met praktische zaken (zoals het aandoen van jassen of schoenen).
  - Observeren: een vaak belangrijk deel van de stage kan bestaan uit observeren van de pedagogisch professionals en de kinderen om inzicht te krijgen in de dynamiek en het werken in de Kinderdagverblijf
  - Assisteren bij activiteiten: onder directe begeleiding van de pedagogisch professional kan de stagiaire assisteren bij groepsactiviteiten, zoals voorlezen, spelletjes spelen of knutselen
- **BBL-stagiaires en derde leerweg studenten (niveau 3 en 4):** een BBL-stagiaire of derde leerweg student volgt een werken-en leren opleiding. Een Derde-Leerweg opleiding kent geen vaste uren zoals een BBL of BOL-stage, hierdoor is het dus flexibel en zeer geschikt voor mensen met andere bezigheden (baan, gezin). Derde-leerweg opleidingen vallen net als andere mbo-opleidingen onder de Wet Educatie beroepsonderwijs en voldoet dus aan dezelfde strenge kwaliteitseisen. Bij deze vormen van opleidingen mag de stagiaire worden ingezet als een formatieve pedagogisch professional. Afhankelijk van de fase van haar opleiding, toets uitslagen en beoordeling van de praktijkbegeleider, is deze inzetbaarheid van 0 tot 100%.

Wij dragen ervoor zorg dat er niet meer dan 33% de personele bezetting uit BBL'er bestaan gedurende de dag. Daarbij wordt er waar één of meerdere beroepskrachten in opleiding worden ingezet, ten minste altijd een beroepskracht per dag ingezet.

De BBL of derde leerweg student heeft een arbeidscontract bij Kinderdagverblijf Bloei en indien zij formatief wordt ingezet. BBL studenten of derde leerweg studenten van minimaal

20 van het kinderdagverblijf van minimaal 20 uur. Indien een BBL-stagiaire of derde leerweg student formatief wordt ingezet zal er ten alle tijden een inzetbaarheid verslag worden opgesteld waarin is beschreven voor hoeveel procent de stagiaire formatief ingezet kan worden alsmede de reden van deze conclusie.

Binnen Bloei wordt een BBL die deels formatief wordt ingezet op de volgende wijze ingezet: De formatieve inzetbaarheid wordt op basis van het beroepskracht kind ratio berekent. Bijvoorbeeld; een pedagogisch professional mag 8 peuter tussen de 2 en 4 jaar opvangen, een BBL'er die 50% wordt ingezet vangt 4 kinderen op.

Een BBL voert de volgende taken uit:

Alle leerjaren en inzetpercentage

- Activiteiten aanbieden
- Activiteit aanbieden met ondersteuning van de pedagogisch professional
- Begeleiden van ontwikkeling
- Observeren van kinderen (in samenwerking met de mentor van het kind)
- Begeleiden tijdens eet en drink momenten
- Uitvoeren van verzorgingsmomenten zoals, verschonen, toiletbegeleiding, flesje geven
- Uitvoeren van huishoudelijke taken
- Begeleiden van kinderen tijdens vrij spel momenten

Laatste leerjaar of bij inzetbaarheidspercentage boven de 50%

- Aanbieden van een workshop reeks of activiteit
- Deelnemen aan oudergesprekken en kinderen observeren
- Overdracht aan ouder geven aan het einde van de dag
- Oudergesprekken en kinderen observeren
- Het opstellen van een handelingsplan m.b.t. een kind

Laatste leerjaar of bij inzetbaarheidspercentage van 100%

- De BBL-stagiaire functioneert als volledig pedagogisch professional en voert ook gelijkwaardige taken uit. Indien noodzakelijk worden taken begeleid en ondersteund door collega's. De BBL'er zal echter niet als vast gezicht worden aangewezen. Daarnaast voert zij mentortaken alleen uit met controle van een collega.

Bij Kinderdagverblijf Bloei houden wij ons aan onderstaand richtlijnen zoals vastgesteld in de cao-Kinderdagverblijf met betrekking tot derde leerweg studenten en BBL-stagiaires:

Inzetbaarheid en salariering studenten mbo en	Formatieve inzetbaarheid	Wijze van vaststelling opleidingsfase	Wijze van vaststelling formatieve inzetbaarheid
---	--------------------------	---------------------------------------	---

HBO Opleidingsfase			
Fase 1: overeenkomstig eerste leerjaar SPW-3/ SPW-4	Oplopend van 0 naar 100%	* Conform de leerjaren en voortgang ingeval van een normatieve opleidingsduur van 3 jaar; * In geval van een andere opleidingsduur worden de fase en ingangsdatum ervan bepaald op basis van informatie van de opleiding.	De werkgever stelt de formatieve inzetbaarheid in fase 1 en fase 2 vast op basis van informatie van de opleidings- en praktijkbegeleider en legt deze schriftelijk vast.
Fase 2: overeenkomstig tweede leerjaar SPW-3/ SPW-4			
Fase 3: overeenkomstig derde leerjaar SPW-3/ SPW-4	100%		
Fase 4: Diploma SPW-3 of Vierde jaar SPW-4	100%	N.v.t.	N.v.t.

De begeleiding van de stagiaires wordt gedaan door de pedagogisch professional van de groep. Vooraf wordt er een begeleidingsplan gemaakt waarmee schriftelijk wordt ingestemd door de beroepskracht in opleiding, de praktijkbegeleider en de opleidingsbegeleider. Indien de stagiaire goed presteert dan kan ervoor worden gekozen om eens in de twee maanden een POP-gesprek te voeren. Periodiek (afhankelijk van de opleidingsinstelling) is er een gesprek tussen de pedagogisch professional en de stagebegeleider van school over de ontwikkeling van de stagiaire. De pedagogisch professional kan ondersteuning bij de begeleiding van de stagiaire vragen als de gesprekken stroef verlopen of er bijvoorbeeld over disfunctioneren gesproken moet worden.

Bloei maakt geen gebruik van BOL-stagiaires en vrijwilligers.

4.2 Personeel en Ondersteuning andere volwassenen

Pedagogisch professional

Alle pedagogisch professionals beschikken over een diploma conform Kinderdagverblijf of zijn stagiaires die formatief worden ingezet volgens de wet- en regelgeving. De pedagogisch professionals zijn gekoppeld in het personenregister Kinderdagverblijf en worden daardoor continue gescreend.

Leidinggevende

De leidinggevende functie in het primair proces met een operationeel karakter. Onder operationeel karakter wordt in dit verband verstaan dat de houders zorgen voor het realiseren en aansturen van de uitvoering van het beleid en dagelijks leidinggeeft aan de pedagogisch professionals. De leidinggevende/houder geeft leiding aan de pedagogisch professionals en eventuele stagiaires, die zorg draagt voor de dagelijkse opvang, ontwikkeling en verzorging van een groep kinderen bij Bloei. De leidinggevende is verantwoordelijk voor de uitvoering en realisatie van het tactische en operationele beleid.

Medewerkers aansturen, Geeft leiding aan medewerkers door de kwaliteit en kwantiteit van de uitvoering van de dagelijkse werkzaamheden te controleren en coördineren en medewerkers te begeleiden, instrueren, coachen en motiveren, waar nodig. Heeft een begeleidende taak ten aanzien van de pedagogisch professionals bij de uitvoering van hun dagelijkse werkzaamheden en houdt daartoe periodiek kinder- en/of werkbesprekingen. Daarnaast draait de leidinggevende regelmatig mee op de groep, waardoor zij de pedagogisch professionals, kinderen en ouders goed kent. Hierbij kan zij nog beter coachen, begeleiden en aansturen.

Informatie uitwisselen met ouders, door het mede voeren van intakegesprekken, daarnaast is de leidinggevende het eerste aanspreekpunt indien een ouders inhoudelijk vragen heeft over de opvang.

Als laatste is de leidinggevende het aanspreekpunt voor ouders met betrekking tot klachten alsmede het eerste aanspreekpunt voor de oudercommissie.

Pedagogisch coach en beleidsprofessional

Bloei Kinderdagverblijf hecht grote waarde aan een hoge pedagogische kwaliteit. Om deze kwaliteit te waarborgen, werken wij met een pedagogisch coach. De pedagogisch coach is verantwoordelijk voor het begeleiden van pedagogisch professionals en voor het ontwikkelen, implementeren en borgen van het pedagogisch beleidsplan.

Binnen onze organisatie vervult Siham de rol van interne pedagogisch coach en beleidsmedewerker. Zij coacht de pedagogisch professionals in hun dagelijks handelen op het gebied van pedagogiek, voorschoolse educatie (VE) en de verdere ontwikkeling van het beleid, in nauwe samenwerking met het team. Siham is daarnaast werkzaam op de VE-groep, waardoor zij nauw betrokken blijft bij de praktijk.

Om de kwaliteit en deskundigheid te waarborgen, wordt Siham zelf gecoacht door Lina, een VE-gecertificeerde pedagogisch professional en pedagogisch coach. Op deze manier creëren wij een professionele leercultuur waarin we elkaar blijven ontwikkelen en scherp houden.

Iedere pedagogisch professional ontvangt jaarlijks coaching. Voor een fulltime professional wordt minimaal 10 uur coaching per jaar ingezet. Binnen Bloei Kinderdagverblijf betekent dit dat bij een bezetting van 7 fte minimaal 70 uur coaching wordt besteed aan de pedagogisch professionals. Daarnaast wordt jaarlijks minimaal 50 uur ingezet voor de ontwikkeling en implementatie van het

pedagogisch beleid. Dit komt neer op een totaal van minimaal 120 uur per jaar, gericht op het waarborgen en continu verbeteren van de pedagogische kwaliteit.

4.3 Beroepskracht kind ratio en drie-uurs regeling

De Beroepskracht-Kind-Ratio betreft de verhouding tussen het aantal Pedagogisch professionals dat ten minste ingezet moet worden bij een bepaald aantal gelijktijdig aanwezige kinderen in een bepaalde leeftijdsgroep. Deze ratio is vastgelegd in de Regeling kwaliteit Kinderdagverblijf en peuterspeelzalen.

Iedere pedagogisch professional is verantwoordelijk voor een maximaal aantal kinderen, dit noem je het beroepskracht-kindratio (bkr). Voor het bepalen daarvan maken we gebruik van de online rekentool van de BKR maken wij altijd gebruik van de online rekentool (<http://1ratio.nl>). Daarbij wordt er rekening genomen met de volgende rekenregels, namelijk dat één pedagogisch professional verantwoordelijk is voor:

- Maximaal drie baby's;
- Maximaal één baby en drie kinderen van 2 jaar;
- Maximaal vijf kinderen van één tot twee jaar;
- Maximaal acht kinderen van twee tot vier jaar;

Aan de hand hiervan wordt een dienstrooster opgesteld, zodat er altijd voldoende pedagogisch professionals op de groep aanwezig zijn.

De drie uurs regeling

Wat is de drie uurs regeling?

Bij Bloei houden wij ons dagelijks aan het landelijk vastgestelde beroepskrachtkind-ratio. De beroepskracht-kindratio (BKR) is de verhouding tussen het aantal beroepskrachten en het aantal kinderen in de groep. De drie-uurs- regeling bepaalt dat onze kinderopvang maximaal drie uur per dag mag afwijken van de BKR (mits de opvang minimaal 10 uur aaneengesloten open is). Tijdens deze uren mogen wij minder pedagogisch professionals inzetten dan dat wij volgens de BKR verplicht zijn. Ik dit hoofdstuk doen wij hierover nader uitleg.

Bij het vaststellen van de momenten waarop er wordt afgeweken maken we altijd een zorgvuldige afweging. Voorwaarde is ten eerste dat er tijdens deze uren minimaal de helft van de BKR-verplichte medewerkers worden ingezet. Een tweede voorwaarde is dat er een interne achterwacht aanwezig is. Dit houdt in dat er een tweede volwassene op de locatie aanwezig is om te kunnen ondersteunen.

Op welke momenten zetten we de regeling in?

Bij Bloei kijken we af tijdens de dagranden (opening en sluiting) en tussen de middag tijdens de

pauzes van de pedagogisch professionals. Tijdens de dagranden is het rustig op de groep want niet alle kinderen worden tegelijk in de ochtend gebracht. De vroege dienst opent dan alleen de groep. Hetzelfde geldt tijdens de sluiting; niet alle kinderen blijven tot sluitingstijd want veel kinderen zijn al opgehaald. Hierdoor kan de vroege dienst naar huis en sluit de late dienst de groep af. Ook wordt er afgeweken tijdens de pauzes van de pedagogisch professionals wanneer de pedagogisch professionals om de beurt met pauze gaan.

Kindgericht werken tijdens de drie uren afwijking

De kinderen die niet meer slapen doen tussen de middag een rustige activiteit ook wordt er zo nu en dan een luisterverhaaltje afgespeeld. Soms voeren we tussen de middag met de oudste kinderen een knutselactiviteit uit of we gaan met de kinderen naar buiten. We bereiden de activiteit voor tussen de middag eerder op de dag al voor en doen dit in overleg met elkaar. Als er een stagiaire aanwezig is helpt zij mee met de voorbereiding en uitvoering.

Bij de keuze van de activiteit tussen de middag kijken we keer op keer naar de behoefte van de groep en de behoefte van de individuele kinderen. Ook vragen we aan de kinderen zelf wat zij leuk zouden vinden om te doen tussen de middag. Op de baby- dreumesgroep gaan de pedagogisch professionals en kinderen gewoon door met de gang van de dag. Veel baby's hebben in de ochtend geslapen en zijn tussen de middag wakker. Met hen wordt gegeten, gedronken en gespeeld op de grond, aan tafel of in de rest van de groep.

Aan het eind van de dag zijn de kinderen vaak moe en hebben dan niet meer de volledige focus en om een activiteit te doen. Daarom kiezen we aan het einde van de dag vaak weer voor een rustige activiteit. Met mooi weer sluiten we het liefst buiten af. Aan het einde van de dag legt de pedagogisch professional die afsluit alvast een activiteit (zoals puzzels of lego etc.) klaar op tafel voor de volgende dag, zodoende hoeft de pedagogisch professional die de volgende dag opent dit niet meer te doen en heeft ze haar handen vrij. Door telkens goed na te denken over de keuze qua activiteit wordt de rust op de groep bewaakt en blijft het voor de pedagogisch professional overzichtelijk. Het is de bedoeling dat ook tussen de middag de aandacht blijft bij de kinderen en de pedagogisch professional niet, omdat het wellicht rustig is, met andere dingen bezig is. Door bovenstaande werkwijze wordt zowel de emotionele als de fysieke veiligheid op de groep gewaarborgd.

Extra ondersteuning tijdens de drie uren afwijking

De stagiaires staan op het rooster ingepland met een tussendienst en gaan eerder met pauze waardoor zij tijdens de pauzetijden van de pedagogisch professionals en tijdens de dagranden als boventallig aanwezig kunnen zijn op de groep en de pedagogisch professional op de groep kunnen ondersteunen. Voor de stagiaires bieden deze momenten tevens een mooie kans om te ervaren hoe het is om voor een korte tijd zogenaamd echt 'mee te draaien' op de groep. Dit zijn altijd leerzame momenten omdat er altijd wel een helpende hand ergens nodig is. Uiteraard tellen zij niet mee in de BKR.

Hoe ziet dit er in de praktijk uit?

Tijdens de opening en sluiting worden de kinderen van babygroep en de peutergroep opgevangen op de babygroep. Zodra de tweede pedagogisch professional aanwezig is worden de groepen in de ochtend opgesplitst, dit is om 8:15/09:30 en op de VE-dagen (maandag, dinsdag en donderdag) om 8 uur. Tijdens de dagsluiting wordt er rond 17:30 weer afgesloten op de babygroep. De pedagogisch professionals doen in de ochtend en avond een duidelijke overdracht naar elkaar om ervoor de zorgen dat er niks over het hoofd wordt gezien. Zodoende blijven alle pedagogisch professionals op te hoogte wat betreft de ontwikkeling van het kind thuis en is de ouder op de hoogte van de ontwikkelingen van het kind op de opvang.

Overzicht gangbare personeelsdiensten (onder voorbehoud van de BKR)

	Gangbare werktijden	Pauzetijden	Pauzetijden op VE-dagen (maandag, dinsdag en donderdag)
Eerste kracht (Bijtjes)	7:30- 17:30	13:00- 13:30	13:00-13:30
Tweede kracht (Bijtjes)	8:00- 18:00	13:30- 14:00	13:30-14:00
Derde kracht (Vlinders)	8:30 -18:00	13:00-13:30	13:30-14:00
Vierde kracht (Vlinders)	9:00-18:30	13:30-14:00	14:00-14:30
Stagiaire	9:30-17:30	12:00-12:30	12:00-12:30

Als er op de peutergroep alleen wordt gewerkt omdat de BKR dat toelaat, dan wordt deze pedagogisch professional overgenomen door de andere pedagogisch professionals of de leidinggevende (als zij niet op de groep staat). Deze gaat dan als eerst met pauze als zij alleen staat zodat zij weer terug (en opgeladen) is als de peuters wakker worden. Op de babygroep nemen de pedagogisch professionals elkaar over. Als er meer ondersteuning nodig is op de babygroep omdat het bijvoorbeeld onrustig is dan kan de leidinggevende daar bijspringen.

Groepsdynamiek is leidend

Het kan voorkomen dat het in de ochtend onrustig is op de groep omdat er bijvoorbeeld een nieuw wenkindje op de groep aanwezig is. Afhankelijk van de groepsdynamiek kunnen we er dan voor kiezen om het gangbare dienstrooster (tijdelijk) aan te passen. De late dienst zal dan haar dienst eerder starten waardoor de groepen eerder kunnen worden opgesplitst. Tussen de middag kan het voorkomen dat het op de babygroep rustig is en op de peutergroep nog onrustig. In dat geval wordt er in onderling overleg voor gekozen dat de pedagogisch professionals op de babygroep ondanks dat zij een latere dienst hebben alvast met pauze gaan. Het kan ook voorkomen dat het aan het einde van de dag nog te druk en onrustig is op de groepen. In zulke gevallen kan het voorkomen dat de pedagogisch professional iets langer blijft.

Tijdens dergelijke situaties wordt er in goed onderling overleg met elkaar afgestemd en gecommuniceerd. Vanwege de kleinschaligheid en het hechte team kunnen dergelijke situaties altijd snel en in goed overleg met elkaar worden opgelost.

Evaluatie en actualisatie

In de kind-planning wordt bijgehouden wanneer de kinderen binnenkomen en wanneer zij naar huis gaan, hierdoor wordt inzichtelijk gemaakt wanneer er precies van de BKR wordt afgeweken. De drie uren regeling wordt regelmatig geëvalueerd. Als blijkt dat we meer dan het toegestane aantal uur gaan afwijken volgens de BKR op een dag (incl. de pauzes), wordt het rooster incidenteel of structureel aangepast, naar gelang de situatie.

4.4 Beleid veiligheid en gezondheid

Veiligheid en hygiëne is een zeer binnen de Kinderdagverblijf. Kinderen moeten veilig en hygiënisch hun tijd kunnen doorbrengen. Zonder groot gevaar te lopen op ongelukken, ziektes of ander letsel ten gevolge van een onveilig en onhygiënisch kinderdagverblijf.

Om de veiligheid en gezondheid van kinderen te waarborgen wordt er gewerkt met een beleid veiligheid en gezondheid, waarin richtlijnen zijn opgenomen hoe er voor veilige en gezonde Kinderdagverblijf wordt zorggedragen. Wij vinden het hierbij van belang dat kinderen zelf leren omgaan met kleine risico's en gedragsregels aanleren om kans op ongevallen te minimaliseren. Voor sommige risico's is het maken van gedragsregels met kinderen niet voldoende om het risico te minimaliseren bij deze risico's zijn er werkafspraken met de pedagogisch professionals gemaakt en indien nodig aanpassingen in het pand gemaakt. Meer informatie over de werkwijze omtrent veiligheid en gezondheid kunt u vinden op de locatie.

4.4.1 Vier ogen principe

Vanuit de Wet Kinderopvang wordt verplicht gesteld dat er tijdens openingstijden van de kinderopvang te allen tijde moet worden voldaan aan het vierogenprincipe. Het vierogenprincipe betekent dat een beroepskracht of de beroepskracht in opleiding de werkzaamheden uitsluitend kan verrichten, terwijl de professional gezien of gehoord kan worden door een andere volwassene. U kunt bij een andere volwassene denken een stagiaire (18+), kantoor professional of vrijwilliger. Door te werken met het vierogenprincipe wordt het risico op grensoverschrijdend gedrag geminimaliseerd. Wij hechten zeer veel belang aan de veiligheid van de kinderen. Voor grensoverschrijdend gedrag is dan ook binnen onze organisatie geen ruimte. Om deze reden werken wij dagelijks met het vierogenprincipe.

Op welke manier wordt het vierogenprincipe gewaarborgd?

- Pedagogisch professionals en de leidinggevende lopen regelmatig onverwacht bij elkaar naar binnen

- Er wordt gebruik gemaakt van audiovisuele middelen zoals een babyfoon met camera in de slaapkamer van de baby's.
- In de ochtend en avond worden de groepen samengevoegd. Zodoende staat een pedagogisch professional enkel het eerste half uur en het laatste half uur alleen op de groep.
- Bij Bloei werken we met stagiaires (18+). Ook deze dragen bij aan het waarborgen van het vierogenprincipe. Onze stagiaires plannen we zo in op het rooster zodat zij kunnen bijstaan op de momenten dat de pedagogisch professionals alleen aanwezig is op de groep.
- Daarnaast maken we gebruik van een camera's. De camera's hangen op elke groepsruimte, aan twee kanten, waardoor de gehele ruimte in beeld wordt gebracht.
- Van 7:30- 9:00 in de ochtend en van 16:30- 18:30 is de voordeur geopend voor ouders om hun kind te brengen en weer op te halen. Het onvoorspelbare haal- en breng-gedrag van ouders draagt ook bij aan het waarborgen van het vier- ogen principe.
- De locatie heeft een open karakter. De groepen zijn voorzien van grote raampartijen welke slechts voor 1/3 zijn afgeplakt met licht-doorlatende raamfolie. Voorbijgangers kunnen op elk moment naar binnen kijken. De buitenruimte grenst aan een openbaar gebied waardoor voorbijgangers mee kunnen kijken en luisteren. Zij hebben zicht op de gehele buitenruimte.

De camera-beelden worden ingezet om de veiligheid van de kinderen te waarborgen maar ook voor de training en ondersteuning van medewerkers. De extra cameracontrole is prettig. De camera-beelden zijn te bekijken op de telefoons van drie pedagogisch professionals en houders. Ook op de laptop van de houder is het te zien en deze wordt altijd meegenomen naar huis.

4.4.2 Achterwachtregeling

Indien er slechts één pedagogisch professional wordt ingezet, dient er te allen tijde een achterwacht beschikbaar te zijn. Deze persoon moet bij calamiteiten binnen 15 minuten bij de Kinderdagverblijf kunnen zijn. Deze persoon is tijdens de opvangtijden waarbij een pedagogisch professional alleen staat, telefonisch bereikbaar. Wij hebben bewust gekozen voor deze regeling omdat dit onze directe burens zijn. Binnen onze organisaties zijn dat de volgende personen:

1. Van Boekel accountants

Adres: Ringbaan West 306 te Tilburg

Telefoonnummer receptie: 013-4633533

2. Louis Nabben (buurman)

Adres: Ringbaan West 314 te Tilburg

Telefoonnummer: 06-20971524

4.4.3 Meldcode kindermishandeling

Als er gegronde redenen zijn om te vermoeden dat er sprake is van kindermishandeling en/of huiselijk geweld wordt onmiddellijk de procedure voor de meldcode kindermishandeling gevolgd. Pedagogisch professionals hebben een belangrijke taak in het signaleren en bespreekbaar maken van

zorgen over de veiligheid van een kind. De meldcode beschrijft concreet de stappen en ieders verantwoordelijkheid bij signalen van mishandeling, verwaarlozing, seksueel misbruik en huiselijk geweld. Alle pedagogisch professionals worden jaarlijks getraind in de toepassing van de meldcode. Daarnaast wordt in onze 6-wekelijkse vergadering altijd de meldcode besproken. Belangrijk uitgangspunt daarbij is het delen van zorg, zonder oordeel, met als doel het welzijn van het kind te verbeteren.

Externe vertrouwenspersoon

Soms kunnen zich situaties voordoen die als heftig, verwarrend of onveilig worden ervaren. In zulke gevallen is het belangrijk dat professionals, ouders en betrokkenen terecht kunnen bij een onafhankelijk persoon die luistert, meedenkt en ondersteunt. Daarom werkt Kinderdagverblijf De Bloei met een externe vertrouwenspersoon.

Onze externe vertrouwenspersoon is Nassar. Hij is al ruim 22 jaar werkzaam bij de gemeente Tilburg en heeft ruime ervaring in het begeleiden van mensen bij uiteenlopende vraagstukken en gevoelige situaties. Vanuit zijn onafhankelijke positie biedt hij een luisterend oor, geeft hij advies en ondersteunt hij bij eventuele vervolgstappen.

De externe vertrouwenspersoon is er voor iedereen die behoefte heeft aan vertrouwelijk overleg, bijvoorbeeld bij zorgen, signalen van ongewenst gedrag of andere persoonlijke of werkgerelateerde kwesties. Gesprekken met de vertrouwenspersoon zijn altijd vertrouwelijk.

Nassar is bereikbaar via telefoonnummer: 06 53372790